

OBSAH VYDÁNÍ

Quo vadis, Olomouci?	3
20.12.2016 Mladá fronta DNES ~ Strana 16 ~ Střední Morava <i>Michal Poláček</i>	
Ostrava vyhlásila architektonickou soutěž na budoucí podobu Umělecké ulice	4
19.12.2016 patriotmagazin.cz ~ Strana 0 ~ <i>ČTK</i>	
Zenové domy budou bojovat v prestižní soutěži	5
22.12.2016 Mladá fronta DNES ~ Strana 15 ~ Kraj Liberecký <i>(ad)</i>	
DŮM, ATELIÉR a strom	5
19.12.2016 Domov ~ Strana 48 ~ Návštěva <i>Vít Straňák</i>	
O evropskou cenu za architekturu bude bojovat i desítka českých staveb	6
21.12.2016 novinky.cz ~ Strana 0 ~ Bydlení - Tipy a trendy <i>tnk</i>	
Starý Plzeňec chce proměnit centrum, vyhlásí proto architektonickou soutěž	7
21.12.2016 plzensky.denik.cz ~ Strana 0 ~ Moje Plzeňsko <i>Pavel Korelus</i>	
Zprávy Radia Praha - 21.12.2016	7
21.12.2016 Radio Praha ~ Strana 0 ~	
Zenové domky jsou nominované na další architektonickou cenu	8
22.12.2016 Liberecký deník ~ Strana 3 ~ Liberecko <i>(red)</i>	
Stezka v oblacích nebo archeopark. Česká architektura se měří s Evropou	8
22.12.2016 ct24.cz ~ Strana 0 ~ Kultura <i>hridelj</i>	
Predátoři a plameňáci: Osvícení radní a světský svatý v Nepomuku	9
22.12.2016 ČRo - wave.cz ~ Strana 0 ~ kultura <i>Pavel Karous</i>	
Nominace českých staveb na Mies van der Rohe Award 2017	10
22.12.2016 dumabyt.cz ~ Strana 0 ~	
Most nevyhlásí architektonickou soutěž na rekonstrukci Repre	11
24.12.2016 mostecky.denik.cz ~ Strana 0 ~ Moje Mostecko <i>Martin Vokurka</i>	
Pražští památkáři dají červenou provizorní hale na Výstavišti	12
26.12.2016 prazsky.denik.cz ~ Strana 0 ~ Moje Praha <i>ČTK</i>	

Rychlé krychle architekta PETRA STOLÍNA	13
28.12.2016 Dům a bydlení ~ Strana 4 ~ Na návštěvě ZDENĚK SMÍŠEK	
Rejnoka má u řeky nahradit plovárna.....	14
28.12.2016 Pražský deník ~ Strana 3 ~ Praha / O čem se mluví BENEDIKT LEDERER	
Odborníky zaujaly dvě unikátní stavby	15
29.12.2016 Právo ~ Strana 12 ~ Jižní Morava - Vysočina Jan Trojan	
Průkopníka letectví Jana Kašpara už připomíná v Pardubicích socha.....	15
28.12.2016 ct24.cz ~ Strana 0 ~ Regiony bemr	
Pětiletka architektury. Deset nejlepších staveb v Česku.....	16
28.12.2016 reality.iDNES.cz ~ Strana 0 ~ Bydlení / Architektura/Design MF DNES, Filip Grygera	
Centrum Máj v prestižní soutěži.....	18
30.12.2016 Mladá fronta DNES ~ Strana 13 ~ Jižní Čechy (lim)	
KONCENTROVANÁ VÁŠEŇ	18
30.12.2016 Pátek Lidových novin ~ Strana 22 ~ Rozhovor: Alena Plavcová	
Roman Koucký: Naše společnost je nemocná.....	23
29.12.2016 euro.cz ~ Strana 0 ~ Praha Hana Boříková	
Komise vybrala nový domov pro Slovanskou epopej. U magistrály na Těšnově	26
2.1.2017 praha.iDNES.cz ~ Strana 0 ~ Praha / Praha - zprávy ČTK, MF DNES, Roman Šafhauser	
Říčany u Prahy chystají výstavbu komunitního centra	27
2.1.2017 prazsky.denik.cz ~ Strana 0 ~ Z regionu ČTK	
Konec nevkusu. Města i kraj zvažují architekta.....	27
2.1.2017 Mladá fronta DNES ~ Strana 14 ~ Kraj Moravskoslezský Josef Gabzdyl	
Nová vstupní budova do Punkevních jeskyní může získat prestižní mezinárodní cenu	28
1.1.2017 denik.cz ~ Strana 0 ~ Cestování Redakce	
Bez územního plánu? Praze i Brnu tikají hodiny.....	29
1.1.2017 euro.cz ~ Strana 0 ~ Zprávy	

Quo vadis, Olomouci?

Téma: Česká komora architektů

20.12.2016 Mladá fronta DNES Strana 16 Střední Morava

Michal Poláček

Bez autobusů u tržnice, s podzemním parkovištěm pod třídou Svobody či novou cykloulicí. Jak se Olomouc může změnit za deset, dvacet let? Budoucnost města na roky dopředu narýsuje nový strategický plán, který radnice začíná sepisovat. Přispět do něj svými nápady mohou i Olomoučané.

OLOMOUC I když teď podzemní parkoviště v centru Olomouce pod vytíženou třídou Svobody zní jako sci-fi, do budoucna ho město mít může. Stejně jako třeba víc cyklostezek nebo novou cykloulicí. Jasnější představu o tom, jak se může Olomouc proměnit až do roku 2030, přinese nový strategický plán, který právě vzniká a hotový bude do začátku roku 2018. Pro budoucnost města klíčový dokument na základě analýz a návrhů nabídne zásobník projektů, z nichž každý rok radnice vybere ty, s nimiž bude počítat i v rozpočtu. Pod palcem ho mají úředníci odboru koncepce a rozvoje, který spadá pod náměstka primátora Aleše Jakubce. Foto: Miloslav Jančík, MAFRA

* Co plánujete pro Olomouc? Před časem jste se pro MF DNES zmínil například o parkování pod třídou Svobody...

Přesně, řešíme to. Ale je to, řekněme, miliardová investice a zatím neexistuje způsob, jak na takovou věc získat dostatek finančních prostředků. Je to ale jedna z možností, jak vyřešit problém s parkováním v Olomouci. Úředníkům na odboru koncepce a rozvoje jsem zadal, aby se pokusili připravit materiál, jak by taková architektonická soutěž mohla vypadat.

* Jsou k tomuto parkovišti nějaké bližší údaje?

Existuje velmi stará studie, která se tím zabývala. Šlo o několik set míst, bylo to velkokapacitní parkoviště. To bychom ale museli nově nastavit.

* Jaké jsou další plány pro město?

Dořešit bychom měli i staré autobusové nádraží u tržnice a celý tamní areál. Tady je ovšem otázka, co by tam mělo stát. Architektonická soutěž je tu podmínkou danou přímo územním plánem. Uvažovalo se o sálu pro filharmonii. Ale to jsou věci, u nichž nevím, zda je Olomouc nyní nutně potřebuje.

* Ovšem autobusy na staré nádraží stále jezdí. O tuto funkci by tedy v budoucnu úplně přišlo?

Už není tak využíváné, ustupuje se od něj. Teď jsme to řešili s krajským Koordinátorem Integrovaného dopravního systému. Chtěli toto nádraží pro autobusy více využívat, ale řekli jsme, že s tím nesouhlasíme. Z dlouhodobého hlediska má mít jinou funkci. Její určení bude v budoucnu souviset právě s architektonickou soutěží.

* Co dalšího by si Olomouc zasloužila, kdyby na to byly k dispozici peníze?

Můžeme se bavit také o dopravě, o odstavných parkovištích na kraji města typu park and ride. Takových věcí je hodně...

* Má u těchto plánů Olomouc naději proměnit je ve skutečnost?

Vše je otázka financí. Ovšem například cyklostezky či ulice Na Vozovce, která má být cykloulicí... To jsou věci, které často naráží na překážky jiného charakteru, kdy s něčím nesouhlasí třeba dopravní policie.

* Jak konkrétně chcete ulici Na Vozovce přebudovat?

Máme už hotový projekt, řešíme stavební povolení, peníze chceme čerpat z ITI (dotace z Integrovaných teritoriálních investic – pozn. red.). Ulice by se zjednosměrnila, dala by se tam zóna třicet. Po jedné straně by jezdila normálně auta a kola současně a v protějším směru kola po cyklopruhu.

*** Dalším rozvojem města se nyní radnice zabývá při přípravách nového strategického plánu, který určí směřování Olomouce na 20 let dopředu...**

Měli bychom definovat vizi pro město až na rok 2030. To je smysl strategického plánu. Platnost by měl mít sice do roku 2023, ale pak by měl být aktualizován. A toto všechno by měl zaštitit. Měl by říct, jakým městem bude Olomouc v roce 2030.

*** A jakým městem tedy bude?**

To budou to muset definovat zpracovatelé plánu, a to i na základě analýz, průzkumů či pocitových map. Z nich bude vytvořena vize a z toho pak budou vycházet strategické cíle a metody jejich naplňování. A to i s propojením na rozpočet. Na rozdíl od starého strategického plánu jsou tu tzv. monitorovací indikátory. Budou popisovat, jak je tento plán naplňován. Nepůjde proto pouze o materiál do šuplíku.

*** Zmínil jste průzkumy, takže se do vytváření tohoto plánu zapojí i Olomoučané?**

Tisíc lidí dostane dotazníky, zrovna minulé úterý jsme se zástupci Univerzity Palackého probírali otázky. Uspořádáme také debaty, lidé budou moci navrhnout, kam by město mělo kráčet. A to doplní data z pocitových map. Pět set lidí odpoví papírovou formou, přes tisíc lidí se už vyjádřilo na internetu.

*** O co přesně jde?**

Otázek je několik, například na místo, na které jsem hrdý. Můžete zaznačit určitý počet míst anebo celou lokalitu. Vzejde z toho mapa celé Olomouce, kde jsou barvami vyznačená místa, kde je to z pohledu lidí skvělé, kde naopak špatné a kde by se mělo něco změnit...

Ostrava vyhlásila architektonickou soutěž na budoucí podobu Umělecké ulice

**Téma: Česká komora architektů
19.12.2016 patriotmagazin.cz Strana 0
ČTK**

Ostrava vyhlásila architektonicko-urbanistickou soutěž na revitalizaci prostoru Umělecké ulice nedaleko Domu umění v centru města. Návrhy mohou zájemci do otevřené anonymní soutěže odevzdávat do poloviny února, řekla mluvčí magistrátu Andrea Vojkovská.

„Předmětem soutěže je zpracování architektonicko-urbanistického řešení prostoru ulice Umělecké, která tvoří předprostor Domu umění, vytváří významný veřejný prostor a současně slouží jako nástupiště pro tramvajovou zastávku Elektra. Jedná se o ideovou soutěž, jejímž cílem je najít neoptimálnější využití a tvář tohoto místa,“ uvedla mluvčí.

Soutěž by měla zároveň ukázat, jak lze v místě řešit zásobování a statickou dopravu, tedy parkování a odstavení aut a vztít v potaz plánovanou přístavbu Domu umění či dokončenou rekonstrukci Nádražní ulice.

„Zájemci o účast v soutěži naleznou soutěžní podmínky a podklady na internetových stránkách města Ostravy www.ostrava.cz v sekci Architektonické soutěže nebo na stránkách České komory architektů www.cka.cz,“ doplnila Vojkovská.

Území, na které je soutěž vypsaná, navazuje na jeden z hlavních pěších vstupů do historického jádra města, Zámeckou ulici. Pozemky v místě jsou v majetku města.

Návrhy by měly zahrnovat například i rozmístění případných výtvarných děl, městského mobiliáře osvětlení či zeleně. Návrhy bude posuzovat porota složená nejen z představitelů města, ale především z architektů. První cena je spojena s odměnou 100.000 korun.

Ostrava se nedávno rozhodla, že vyhlásí hned několik architektonických soutěží. Vyřešit mají například budoucí podobu prostranství náměstí Msgre Šrámka u opravené Katedrály Božského Spasitele v centru města nebo podobu historických jatek.

Architekti by měli navrhnout i vzhled nové lávky přes řeku Ostravici, která by propojila turisty vyhledávanou Dolní oblast Vítkovic s centrem města a cyklostezkami kolem Ostravice.

<http://www.patriotmagazin.cz/ostrava-vyhlasila-architektonickou-soutez-na-budouci-podobu-umelecke-ulice/>

Zenové domy budou bojovat v prestižní soutěži

Téma: Česká komora architektů

22.12.2016 Mladá fronta DNES Strana 15 Kraj Liberecký

(ad)

Ateliér a dům Zen-Houses libereckých architektů Petra Stolína a Aleny Mičkové, postavené v LiberciRuprechticích, byly nominovány do prestižní mezinárodní soutěže Mies van der Rohe Award 2017. Jedná se o vítěze 1. ročníku České ceny za architekturu. Česká komora architektů a vybraní experti nominovali do prestižní mezinárodní soutěže celkem pět nejlepších českých staveb posledních dvou let. Soutěžní přehlídku pořádá Evropská unie a Nadace Miese van der Roheho v Barceloně od roku 1988.

DŮM, ATELIÉR a strom

Téma: Česká komora architektů

19.12.2016 Domov Strana 48 Návštěva

Vít Straňák

Ostře sledovanou Hlavní cenu získal dům a ateliér Zen-Houses od libereckého architekta Petra Stolína (spoluautorka Alena Mičková), který vám dnes představujeme. Spoluautorka je zároveň s Petrem Stolínem obyvatelkou a uživatelkou obou objektů.

Co říká porota

Tato realizace vyzývá k zamyšlení nad pojmy „norma“ a „očekávání“ v rámci rozvoje venkova a v regionálním kontextu. Zde jsou všechny typické představy o bydlení a práci přehodnoceny a slity dohromady s ohledem na osobní preference obyvatel. Dům byl navržen a zamýšlen pro architektonický tandem a koncipován do dvou jednoduchých krychlových objemů: jeden je určený pro bydlení a druhý pro práci. Pravoúhlé objemy rámuje robustní strom v prázdnosti me -zi nimi s výhledem na jih. Základní podmínky pro život jsou zde řešeny experimentem a inovací a hranice mezi veřejným a soukromým, bydlením a prací se prolínají.

Materiály

„Dům využívá průmyslové komponenty, jejichž aplikace je velice efektivní a zároveň zábavná, často hraničící s úrovní fetiše,“ pokračuje zpráva poroty. „Opláštění (obklad z průhledných akrylátových panelů) je jednoduše upevněno na kostru z měkkého dřeva, čímž vzniká zajímavý detail s obnaženou konstrukcí. Velká za -puštěná okna umocňují subtilní vzhled stavby a přitom rámuje poutavé výhledy ven i dovnitř. Interiéry obou domů jsou provedeny ve zredukované a základní paletě materiálů; dřevo třískovými deskami, dřevěnými trámy, pře kličkou, surovým kovem a pryží. Dokazuje to, že ta nejlepší architektura nemusí být ani zdaleka nejdražší.“

Prototyp svého druhu

Tento projekt lze považovat za prototyp svého druhu - především díky přizpůsobivosti plánu, situaci a měřítku. Systém totiž může být podle potřeby pozměněn tak, aby sloužil jednotlivci, rodině či městu. Neobvyklá, ale ve své podstatě jednoduchá realizace vznáší také řadu otázek týkajících se trvalosti a dočasnosti, udržitelnosti, přizpůsobení se podmínkám a hospodaření s energiemi. „Po -rota doufá, že udělením České ceny za architekturu 2016 právě Zen-Houses se veřejnosti představí reálné alternativní řešení, odlišné od očekávaného a tradičního bydlení.“

VÍTĚZEM 1. ROČNÍKU ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU SE STAL LIBERECKÝ PROJEKT ZEN-HOUSES - HARMONICKÉ SKLOUBENÍ RODINNÉHO DOMU S ATELIÉREM. SOUTĚŽ POŘÁDALA ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ A OTEVŘELA JI VŠEM REALIZACÍM ZA POSLEDNÍCH 5 LET. Petr Stolín (spoluautorka Alena Mičková) Narozen 25. 6. 1958 ve Svitavách, dnes ateliér Petr Stolín Architekt v Liberci. Významné realizace: Informační centrum a kavárna Oskara Schindlera, Svitavy (2009), administrativní budova Ermeg, Liberec (s Františkem Sedláčkem, 2009), multifunkční centrum Vratislavice 10 10 10 (2010), Zen-Houses, Ruprechtice (2013), pavilon Sluneční lázně, Jablonec n./N. (2014). www.stolin58.com

O evropskou cenu za architekturu bude bojovat i desítka českých staveb

Téma: Česká komora architektů

21.12.2016 novinky.cz Strana 0 Bydlení - Tipy a trendy

tnk

Česká komora architektů a někteří experti nominovali několik současných českých staveb do prestižní mezinárodní architektonické soutěže Mies van der Rohe Award 2017. Počet nominovaných je zhruba stejný jako v minulém ročníku. Loni ale žádná z nominovaných staveb nezvítězila. Doufejme, že tento ročník bude pro českou architekturu příznivější.

Letos porota na ocenění nominovala desítku architektonických děl. Ta se mohou stát velkou inspirací pro ty, kdo zvažují stavbu vlastního domu. Stavby vznikly v posledních dvou letech. Jedna z nominací pochází ze zahraničí, což pravidla soutěže také umožňují.

Rekonstrukce a přístavba Vrbatovy boudy v Krkonoších od ateliéru IXA (Tomáš Hradečný, Martin Prokš, Klára Hradečná, Benedikt Markel)

FOTO: archiv České komory architektů, Benedikt Markel

Ze stovek nominací mezinárodní odborná porota nejdříve vybírá zhruba čtyřicítku nejlepších evropských staveb, které budou představeny v katalogu a na výstavě.

Úspěchem pro českou architekturu by bezpochyby bylo už to, kdyby se mezi ně nějaká naše stavba dostala. Z tohoto počtu pak porota vybírá finalisty soutěže, ze kterých pak vzejdou vítězové.

Vstupní budova areálu Punkevních jeskyní v Moravském krasu od architektonické kanceláře Burian-Křivinka

FOTO: archiv České komory architektů, Filip Šlapal

Porota pak v příštím roce určí jednu stavbu, která získá Cenu Evropské unie za současnou architekturu – Mies van der Rohe Award, a jednu stavbu, které udělí Zvláštní cenu pro začínající architektky. Loni zvítězila éterická Filharmonie v polském Štětíně.

V nominacích i nejlepší stavba posledních pěti let

Významným želízem v ohni bude letošní vítěz prvního ročníku České ceny za architekturu. Jde o skromnou, ale velkorysou stavbu - ateliér a dům Zen-Houses od architekta Petra Stolína. [celá zpráva]

Liberecký dům s názvem Zen-Houses od architekta Petra Stolína

FOTO: archiv České komory architektů, Filip Šlapal

Nominaci má i zážitková stavba s příznačným názvem Stezka v oblacích. Ta je spolu s Archeoparkem Pavlov jednou ze Staveb roku. [celá zpráva]

Komunitní centrum Máj v Českých Budějovicích od SLLA Architects a Stezka v oblacích od Fránek Architects

FOTO: archiv České komory architektů, SLLA Architects, BoysPlayNice

V letošních nominacích jsou i dvě stavby, na nichž se shodla jak Česká komora architektů, tak porotci Osamu Okamura (ředitel festivalu reSITE) a Jana Tichá (teoretička architektury a šéfredaktorka vydavatelství Zlatý řez).

Dobré startovní podmínky tak má Pavilon základní školy v Líbeznicích od Projektil Architekti a Archeopark Pavlov z ateliéru Radko Květa. V obou případech jde o stavby z veřejných prostředků, které by podle komory měly být příkladem zájmu státu a samospráv o kvalitní architekturu.

Pavilon základní školy v Líbeznicích od Projektil Architekti

FOTO: archiv České komory architektů, Andrea Thiel Lhotáková

Bienále soutěžní přehlídky staveb pořádá Evropská unie a Nadace Miese van der Rohe v Barceloně od roku 1988. Cílem soutěže je přilákat pozornost k tvorbě evropských architektů a ukázat nové trendy a technologie v praxi.

Soutěž je také skvělou příležitostí pro porovnání architektury v jednotlivých evropských státech. Výsledky této ceny by měly být známy v květnu roku 2017.

<https://www.novinky.cz/bydleni/tipy-a-trendy/424299-o-evropskou-cenu-za-architekturu-bude-bojovat-i-desitka-ceskych-staveb.html>

Starý Plzeň chce proměnit centrum, vyhlásí proto architektonickou soutěž

Téma: Česká komora architektů

21.12.2016 plzensky.denik.cz Strana 0 Moje Plzeňsko

Pavel Korelus

Starý Plzeň – Zastavět proluky a smysluplně využít veřejný prostor v centru, to jsou dva cíle architektonické soutěže, kterou příští rok vyhlásí město Starý Plzeň. Radnice už teď do procesu zapojuje obyvatele a žáky plzeňských škol.

"Město má územní plán z roku 2006. Podle starostky Vlasty Dolákové ale dává centru jen malé možnosti. „Nejen proto teď zpracováváme nový územní plán a chystáme architektonickou soutěž. Zaměřit by se měla především na prostor Smetanovy ulice a na prostor nad radnicí, kde jsou nevyužívané proluky," vysvětlila starostka.

Obyvatele Plzně s chystanou soutěží seznamuje zpravodaj Radyňské listy, žáci základní i základní umělecké školy při výtvarné soutěži ztvárňovali podobu centra města v roce 2066. Jejich práce budou od Štědrého dne do 9. ledna k vidění na radnici, nejlepší z nich ocení porota.

Nepomuk ozdobí křížovatkou

Veřejná výtvarná soutěž se letos konala v Nepomuku. Město vybíralo výzdobu pro novou kruhovou křížovatkou. Zvítězil sv. Jan Nepomucký ve stylu dopravní značky.

„Občany budeme o přípravách architektonické soutěže průběžně informovat do března příštího roku, kdy se uskuteční veřejné projednání jejích podmínek. Následovat bude vyhlášení soutěže, která potrvá minimálně čtyři měsíce, poté její vyhodnocení. Zapojit se mohou všichni. Budeme rádi, když se podaří centrum proměnit tak, aby sloužilo občanům," dodává Vlasta Doláková."

http://plzensky.denik.cz/zpravy_region/stary-plzenec-chce-promenit-centrum-vyhlasil-proto-architektonickou-soutez-20161221.html

Zprávy Radia Praha - 21.12.2016

Téma: Česká komora architektů

Do soutěže o cenu Miese van der Rohe jde deset českých staveb

Prestižní soutěže o cenu Miese van der Rohe se zúčastní deset českých staveb, které vznikly za poslední dva roky. Nominovali je tuzemští odborníci, na nominaci pavilonu základní školy v Líbeznicích a Archeoparku Pavlov se shodli nezávisle na sobě všichni. O cenu bude bojovat také dvojům Zen-Houses od libereckého architekta Petra Stolína, který je vítězem České ceny za architekturu. Výsledky mezinárodní ceny by měly být známy v květnu příštího roku. ČTK to sdělila mluvčí České komory architektů (ČKA) Zuzana Hošková. Ve hře je například obnova pivovaru v Lobči u Mšena (RIOFRIO Architects), rekonstrukce a přístavba Vrbatovy boudy v Krkonoších od studia IXA a Stezka v oblacích. Turistická vyhlídková stezka sahající do výšky 58,5 metru nad zemí od společnosti Fránek Architects letos získala titul Stavba roku od Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství.

Zenové domky jsou nominované na další architektonickou cenu

Téma: Česká komora architektů

22.12.2016 Liberecký deník Strana 3 Liberecko

(red)

Liberecký kraj – Liberečtí architekti Petr Stolín a Alena Mičková jsou se svými Zenovými domky nominováni na další prestižní ocenění. Nedávno se stali vítězi 1. ročníku České ceny za architekturu a nyní je Česká komora architektů (ČKA) a vybraní experti nominovali do prestižní mezinárodní soutěže Mies van der Rohe Award 2017. Celkem je nominováno 13 nejlepších českých realizací posledních dvou let. Komora doporučila k udělení Ceny Evropské unie za současnou architekturu pět projektů, Osamu Okamura taktéž pět děl a Jana Tichá tři stavby. Absolutní shoda ČKA a českých expertů panovala u dvou realizací – základní školy v Líbeznicích a Archeoparku Pavlov.

Stezka v oblacích nebo archeopark. Česká architektura se měří s Evropou

Téma: Česká komora architektů

22.12.2016 ct24.cz Strana 0 Kultura

hridej

Prestižní soutěže o cenu Miese van der Rohe se zúčastní deset českých staveb, které vznikly za poslední dva roky. Nominovali je tuzemští odborníci, na nominaci pavilonu základní školy v Líbeznicích a Archeoparku Pavlov se shodli nezávisle na sobě všichni. O cenu bude bojovat také dvojům Zen-Houses od libereckého architekta Petra Stolína, který je vítězem České ceny za architekturu. Výsledky mezinárodní ceny by měly být známy v květnu příštího roku.

Cílem soutěže je vyzdvihnout přínos evropských architektů a porovnat kvalitu architektury v jednotlivých státech. Česká komora architektů doporučila k udělení ceny pět projektů, dalších pět architektů Osamu Okamura a tři šéfredaktorka vydavatelství Zlatý řez Jana Tichá. Ve hře je obnova pivovaru v Lobči nebo usedlost Maneschowitz

Mezi nominovanými je třeba ateliér Burian-Křivinka, který už v soutěži v minulosti uspěl. Tentokrát ho architekt Okamura nominoval za projekt vstupní budovy areálu Punkevních jeskyní v Moravském krasu. Ve hře je také obnova pivovaru v Lobči u Mšena (RIOFRIO Architects), rekonstrukce a přístavba Vrbatovy boudy v Krkonoších od studia IXA nebo Stezka v oblacích. Turistická vyhlídková stezka sahající do výšky 58,5 metru nad zemí od společnosti Fránek Architects letos získala titul Stavba roku od Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství.

Česká architektura se měří s Evropou

Odborníky zaujali také tvůrci z A1 Architects svou venkovskou usedlostí Maneschowitz a architekt Jan Šépka s Domem v sadu, který vznikl na svahu v pražských Kyjích. Slovenská komora architektů do soutěže poslala stavbu Centra Máj v Českých Budějovicích od týmu SLLA Architects. Stavby na území Česka se již několikrát objevily mezi finalisty

Cenu uděluje každé dva roky Evropská unie a Nadace Miese van der Rohe nesoucí jméno průkopníka moderní architektury a autora nejslavnější moderní stavby v České republice, brněnské vily Tugendhat. Česká republika se ceny Miese van der Rohe účastní od roku 1997, stavby na území ČR se několikrát objevily mezi finalisty. Naposledy, v roce 2014, porotu žádná z desítky nominovaných českých staveb nezaujala. Vítězem se nakonec stala budova filharmonie v polském Štětíně.

Mezi nejlepší evropské stavby se třeba v roce 1997 probojovala budova IPB Banky v Brně od týmu Burian-Křivinka, v roce 2003 Pleskotův Průchod valem Prašného mostu na Pražském hradě a Palác Euro na Václavském náměstí v Praze od Petra Malinského, Richarda Doležala, Petra Buriana, Michala Pokorného a Martina Kotíka.

V roce 2005 byl mezi finalisty Klášter trapistů v Novém Dvoře u Toužimi od britského architekta Johna Pawsona. Naposled měla výstava české zastoupení v roce 2007, kdy se od výběru dostal Jan Kaplický s obchodním domem Selfridges v Birminghamu.

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1991371-stezka-v-oblacich-nebo-archeopark-ceska-architektura-se-meri-s-evropou>

Predátoři a plameňáci: Osvícení radní a světský svatý v Nepomuku

Téma: Česká komora architektů
22.12.2016 ČRo - wave.cz Strana 0 kultura
Pavel Karous

Do konce prosince probíhá v městské galerii v Nepomuku komorní výstava návrhů uměleckých děl na téma sv. Jan Nepomucký pro kruhový objezd při příjezdu do městečka. Výtvarně-architektonická soutěž proběhla na české poměry výjimečně – podle pravidel komory architektů. Tento typ soutěže musí být veřejný s přísně dodržovanou anonymitou soutěžících, ve výběrové komisi zasedá kromě zadavatele v převaze porota odborníků na oblast současné vizuální kultury.

Věnovat výběru sochy do veřejného prostoru takovou pozornost nebývá zvykem ani pro centra velkých měst, v drtivé většině případů se to vše obejde bez transparentní soutěže – podle vkusu lokálních politiků. V Nepomuku byla ale výtvarná soutěž organizována odborně a péči věnovali i její propagaci, díky tomu se do ní přihlásilo velké množství hodnotných návrhů od mladých a ještě mladších umělců, a to přesto, že zadání bylo velmi složité a konzervativní. Odborná komise se dokonce shodla na rozšíření počtu oceněných pro jejich mimořádnou kvalitu a doporučila radnici jejich realizaci na vhodnějších veřejných prostranstvích města nebo v jeho okolí. Na druhém místě se tak umístily hned tři návrhy: turbosochařská parafráze morového sloupu vytvořená vertikální koláží atributů svatého od sochařky Pavlína Kvita (*1988) a designéra Romana Kvita (*1989), kteří jsou manželským a tvůrčím párem a čerstvými absolventy AVU a UMPRUMky. Dalšími z oceněných návrhů byly designově dotažená a obsahově precizně komponovaná korouhev pracující se symbolikou a formou kapliček, rozcestníků a patníků poutních cest od architekta Martina Vybírala (*1982) a zhmotnělé paprsky procházející bouřkovými mraky, tedy moment ze svatojánské legendy, od sochaře Karla Přády (*1980). Osobně se mi velmi líbila i některá díla, která v neobvykle silné konkurenci nebyla oceněna a zůstala těsně pod čarou, například vizualizace od Petra Bureše (*1990), studenta architektury na UMPRUMce, která zobrazovala volnou kompozici s jazykem kombinujícím současnou instalační praxi a fenomén barokního zátiší. Velmi zajímavé bylo také dílo od dívčí sochařské dvojice Josefína Jonášová (*1986) a Veronika Durová (*1984), které jsou nedávnými absolventkami Akademie výtvarných umění. Jednalo se o tvarově efektní objekt – zmrazené šplouchnutí, znázorňující okamžik vhození Jana Nepomuckého do vody během jeho mučednické smrti. Vítězný návrh Adama Kovalčíka (*1989), také čerstvého absolventa AVU, získal jednomyslnou podporu odborné komise právě díky tomu, že v porovnání s ostatními návrhy je nepřenositelný jinam. Místně specifická instalace bude inteligentně dotvářet „kvalitu“ proto-urbánní krajiny zanešené vizuálním smogem. Komplikovanou

situaci nabízí sochař vyřešit přítomností uměleckého díla, které je popisné, figurativní a snadno čitelné, přitom není formálně konzervativní, ani obsahově plošné. Navrhovaná silueta postavy Jana Nepomuckého na pomyslném mostě jako „dopravní značka“ a živá palma funguje i jako provokativní, surrealistický a přitom funkční poutač – přesně o to radnici šlo. Dílo můžeme také vnímat kriticky, z mnohovrstevnatého, náboženského i politického odkazu Jana Nepomuckého, nejznámějšího Čecha na světě, zbyla dnes pouze zploštělá prázdňá forma – značka ukazující vjezd do města, kde se narodil. Obecně lze říct, že vítězný výtvarný zásah do prostoru kruhového objezdu je kultivovaně vtipný, koncepčně přesvědčivý a mluví aktuálním výtvarným jazykem. Soutěž v Nepomuku ukázala, že pořádat profesionální veřejné výtvarné soutěže má smysl a že jen díky tomu osloví zadavatel kvalitní tvůrce a dá šanci uspět i začínajícím umělcům. Ohodnoceným účastníkům soutěže v Nepomuku bylo průměrně 27 let. Město se tak vyhnulo osazení obligátní figurativní sochy svatého. Časté hyperkonzervativní realizace křesťanských svatých a vladařů po roce 1989 už dokonce daly vzniknout jejich pejorativnímu označení – „karela“, což je akronym pro katolický realismus. Hlavně ale Nepomuk získá neotřelou výtvarnou realizaci, čímž se zapíše do české mapy současného umění a vkusně projíždějící upozorní na rodiště slavné historické osobnosti.

http://www.rozhlas.cz/_zprava/1681856

Nominace českých staveb na Mies van der Rohe Award 2017

Téma: Česká komora architektů
22.12.2016 dumabyt.cz Strana 0

Česká komora architektů (ČKA) a vybraní experti nominovali nejlepší české realizace posledních dvou let do prestižní mezinárodní soutěže Mies van der Rohe Award 2017. Komora doporučila k udělení Ceny Evropské unie za současnou architekturu pět projektů, Osamu Okamura taktéž pět děl a Jana Tichá tři stavby. Jedna z nominací pochází ze zahraničí, což pravidla soutěže také umožňují.

Bienále soutěžní přehlídky realizovaných staveb pořádá Evropská unie a Nadace Mies van der Rohe v Barceloně od roku 1988. Cílem soutěže je vyzdvihnout přínos evropských architektů, sledovat, jak uplatňují nové koncepty a technologie v praxi, a porovnat kvalitu architektury v jednotlivých evropských státech.

Ze stovek nominací mezinárodní odborná porota následně vybere užší okruh děl – zhruba čtyřicítku nejlepších evropských staveb, které budou následně představeny v katalogu a na výstavě. Z tohoto počtu porota vybírá finalisty soutěže. V samotném finále pak určí jednu stavbu, jež získá Cenu Evropské unie za současnou architekturu – Mies van der Rohe Award, a jednu stavbu, které udělí Zvláštní cenu pro začínající architektky. Výsledky této prestižní ceny by měly být známy v květnu 2017.

Česká komora architektů jakožto jedna z profesních organizací byla opět vyzvána k nominování nejlepších evropských staveb. Kromě stanovených profesních organizací a dalších odborných institucí mohou stavby do soutěže nominovat vybraní nezávislí experti z celé Evropy, kteří se specializují na současnou architekturu. Stavby za Českou republiku vybírali architekt a programový ředitel festivalu reSITE Osamu Okamura a teoretička architektury a šéfredaktorka vydavatelství Zlatý řez Jana Tichá.

Instituce i experti rozhodují nezávisle na sobě a organizátorům soutěže dodávají nominaci maximálně pěti nejlepších prací dokončených v letech 2015 a 2016 na území České republiky, případně kdekoliv v EU. Komora architektů své stavby nominuje na základě doporučení speciální odborné komise. Ta v letošním roce pracovala ve složení Karolína Jirkalová (teoretička architektury), Zuzana Morávková (architektka a publicistka) a Karolína Vránková (publicistka). Definitivní seznam nominací následně schvaluje představenstvo ČKA. Do soutěže o Cenu Mies van der Rohe zasílá Česká republika své nominace od roku 1997.

Ve výčtu letošních nominací jsou dvě stavby, na nichž se shodli jak Česká komora architektů, tak Osamu Okamura a Jana Tichá. Jsou jimi

Pavilon základní školy v Líbeznicích (Projektíl Architekti) a Archeopark Pavlov z ateliéru Radko Květa. V obou případech se jedná o stavby z veřejných prostředků, které by měly být vždy příkladem zájmu státu a samospráv o kvalitní architekturu. Připomeňme, že právě veřejné stavby a prostranství v Ceně Evropské unie za současnou architekturu opakovaně získávají ocenění. Nemusí se přitom jednat jen o západní členské státy EU. Mies van der Rohe Award 2015 si např. odnesla Filharmonie v polském Štětíně, která vznikla na základě mezinárodní architektonické soutěže, jež u podobných zakázek představuje osvědčený a kvalitní způsob výběru projektanta. Stavbu realizovali architekti Fabrizio Barozzi a Alberto Veiga. Několik českých staveb se v této soutěžní přehlídce dostalo až mezi finalisty (jejich přehled naleznete níže), na významnější ocenění však česká architektura stále čeká.

V nominacích jsou dále zastoupeny stavby, které se dostaly do užšího výběru České ceny za architekturu 2016. Nominován je i držitel Hlavní ceny Zen-Houses v Liberci od architekta Petra Stolína, který představuje elementární, nicméně velmi kvalitní způsob bydlení, a potvrzuje, že za dobrou architekturou nemusí nutně stát velký rozpočet. Mezi dalšími nominacemi, které jsou veřejnosti známé z České ceny za architekturu 2016, jsou i Stezka v oblacích v Dolní Moravě od architekta Zdeňka Fránka nebo Vstupní budova areálu Punkevních jeskyní v Moravském krasu od ateliéru Burian-Křivinka, která vznikla na základě architektonické soutěže.

Tři zcela rozdílné příklady bydlení dále reprezentují venkovská usedlost Maneschowitz od A1 Architects, Dům v sadu v Praze-Kyjích od Šépka Architekti a Rekonstrukce a přístavba Vrbatovy boudy v Krkonoších od ateliéru IXA. V nominacích na Mies van der Rohe Award 2017 je také zahrnuta obnova pivovaru v Lobči od Riofrio Architects. Jedná se o záchranu kulturní památky s renesančním jádrem ze 17. století. Záměrem architektů je celková adaptace areálu na místní kulturní centrum a obroda výroby zdejšího piva.

http://imaterialy.dumabyt.cz/rubriky/aktuality/souteze/nominace-ceskych-staveb-na-mies-van-der-rohe-award-2017_44264.html

Most nevyhlásí architektonickou soutěž na rekonstrukci Repre

Téma: Česká komora architektů

24.12.2016 mostecky.denik.cz Strana 0 **Moje Mostecko**

Martin Vokurka

Most - Odborníci a přátelé Mostu doporučují vyhlásit architektonickou soutěž na rekonstrukci kulturního domu v centru města. Radnice tvrdí, že vše zvládne bez této soutěže.

"Když starověcí Řekové chtěli před dvěma tisíci lety postavit něco kvalitního, vyhlásili soutěž o nejlepší návrh. Od té doby takto vznikala po celém světě řada krásných budov. Mezi nimi třeba Ještěd či mostecké divadlo, což jsou oceňované stavby postavené během komunistické totality.

Architekti a designéři, kteří nedávno prošli s veřejností Most, se proto divili, že radnice neplánuje vyhlásit architektonickou soutěž na připravovanou rekonstrukci kulturního domu Repre, který stojí v centru města a je klíčový pro jeho oživení a další rozvoj. Zástupci skupiny odborníků a přátel Mostu nedávno sepsali otevřený dopis určený vedení města a zastupitelům. Znění dopisu přečetla v městském parlamentu Mgr. Jana Jungmannová z Mostu.

Odborníci v dopisu vyzývají politiky, aby vyhlásili na Repre architektonickou soutěž a zároveň nabízejí v této věci podporu a součinnost. Obávají se, že zažitým běžným postupem nevznikne to nejlepší možné dílo. „Právě způsob zadání projektu představuje klíčový moment, od kterého se odvine výsledná kvalita rekonstrukce a měl by tedy odpovídat architektonickému a společenskému významu stavby ve městě," uvedla Jungmannová.

Co to je architektonická soutěž? Vše důležité najdete ZDE.

Repre, práce architektů Mojžíra Böhma, Luboše Kose a sochaře Jaroslava Zbuzka, je podle expertů jedna z nejvýznamnějších budov v celém městě, je důmyslně postavena a v interiéru má velmi cenná výtvarná díla. Autoři výzvy poukazují na to, že mezi možnými typy zadávacích řízení představuje architektonická soutěž nejvhodnější cestu vedoucí k výběru hodnotného návrhu. Jako jediná totiž umožňuje kvalifikovaný výběr mezi předloženými konkrétními návrhy řešení stavby.

Počet účastníků transparentní soutěže se často pohybuje v rozmezí několika desítek týmů. Předpokládané náklady na soutěž činí kolem dvou procent z celkových investičních nákladů na stavbu. Česká komora architektů by městu poskytla bezplatnou odbornou spolupráci při přípravě soutěže.

Litvínov letos zvolil architektonickou soutěž na řešení mostu přes ulici Mezibořská - více ZDE.

Vedení mostecké radnice od počátku letošního roku tvrdí, že architektonickou soutěž na Repre nechystá a zvolí standardní postup. Existuje již studie využitelnosti, která počítá s přestěhováním městské knihovny do Repre.

Primátor Jan Paparega již autorům otevřeného dopisu písemně odpověděl. Uvedl, že vedení města vnímá význam a architektonickou hodnotu Repre. "Po vyhodnocení zadaných průzkumů současného stavu objektu bude možné v průběhu roku 2017 připravit definitivní zadání pro vyhlášení výběrového řízení na zhotovitele projektové dokumentace. Tato forma byla zvolena po zvážení všech „pro a proti", uvedl primátor.

Formou výběrového řízení chce radnice najít tým architektů a projektantů, který "dokáže dle zadání nejlépe zpracovat kvalitní a realizovatelný projekt rekonstrukce významného objektu v centru města". Primátor dodal, že výběrové řízení nebude „jen o ceně" a že "bude kladen maximální důraz na posouzení profesních kvalit zúčastněných, doložených například kvalifikačními předpoklady, portfoliem a referencemi".

Zárukou objektivnosti výsledného výběru nejlepší nabídky bude podle primátora složení a odbornost členů hodnotící komise. Město chce přizvat renomované odborníky i z akademické sféry. "Jsme si jisti, že vypsáním veřejné zakázky na projektovou dokumentaci rekonstrukce Repre oslovíme k podání nabídek nejvyšší architektické týmy a od vítěze získáme hodnotné, promyšlené, funkční, současné a zároveň citlivé architektonické řešení," konstatoval primátor.

Projekt má maximálně respektovat architektonické kvality objektu. Primátor ve své odpovědi také sdělil, že smyslem vyhlášeného výběrového řízení je získání a porovnání velkého množství i zásadně odlišných návrhů, které povedou k výběru nejvhodnějšího řešení a kvalitního autorského týmu. "Vedení města Mostu nehledá odlišnou architektonickou formu současné stavby ani plejádu námětů na nové využití objektu," dodal.

Proč je lepší architektonická soutěž

"Na rozdíl od jiných typů zadávání veřejné zakázky architektonická soutěž přináší dostatečně včas konkrétní návrh řešení stavby. Pro investora totiž není zárukou získání dobrého návrhu ani nízká cena za jeho zpracování, ani seznam předchozích realizací uchazeče o zakázku, jeho životopis či finanční obrat, jak tomu bývá u jiných typů zadání. Ale je pro něj naprosto zásadní seznámit se s estetickým, dispozičním, funkčním a konstrukčním řešením požadované stavby, do níž hodlá investovat nemalé peníze. Investor má tudíž možnost vybírat při vypsání architektonické soutěže podle poměru ceny a komplexní kvality návrhu stavby. Jen pokud se od samého počátku pečlivě soustředí na svůj záměr, má šanci po celou dobu kontrolovat proces vzniku, realizace i provozu stavby a zamezí tak případnému navýšení nákladů, či dokonce korupci. Nespornou výhodou architektonické soutěže je možnost porovnávat mezi sebou větší množství návrhů, které byly zaslány různými týmy přihlášenými do soutěže. Investor si pak s pomocí odborné poroty vybere nejvhodnější návrh stavby a s ním zároveň schopný autorský tým."

Citováno z Manuálu architektonické soutěže / Zdroj: Česká komora architektů "

http://mostecky.denik.cz/zpravy_region/most-nevyhlasi-architektonickou-soutez-na-rekonstrukci-repre-20161224.html

Pražští památkáři dají červenou provizorní hale na Výstavišti

Téma: Česká komora architektů

26.12.2016 prazsky.denik.cz Strana 0 Moje Praha

ČTK

Praha - Pražští památkáři nedají souhlas s dočasnou stavbou na místě vyhořelého křídla Průmyslového paláce na Výstavišti. Preferují trvalé řešení. V rozhovoru s médii to řekl šéf památkářů Jiří Skalický. Vedení Prahy od požáru paláce v roce 2008 neúspěšně plánuje vytvoření repliky. Nedávno oznámilo, že chystá architektonickou soutěž na provizorní halu za 200 až 300 milionů korun. Záměr zkritizovala opozice. Podle ní hrozí, že by se z drahého provizoria mohla nakonec stát stavba trvalá.

"Zákon neumožňuje umístění provizorních nebo dočasných staveb na kulturní památku," vysvětlil Skalický. Památkově chráněn je celý areál Výstaviště. Požár zachvátil secesní Průmyslový palác v říjnu 2008 a zničil jeho levé křídlo. Od té doby na místě stojí stan, původně vybudovaný na přechodnou dobu jednoho až dvou let. Podle místní radnice hyzdí Výstaviště i jeho okolí.

Dočasná stavba může sloužit do dvou let

Důvodem, proč se radní hlavního města rozhodli pro vybudování provizorní haly, je špatný stav stanu. Vybudování repliky má být navíc dokončeno až v roce 2024. Dočasná stavba by mohla sloužit za rok a půl, uvedl v listopadu radní Karel Grabein Procházka (ANO). Opoziční zastupitel Václav Novotný (TOP 09) považuje plán za nesmyslný a příliš nákladný.

Areál je ve špatném stavu

Situaci kolem Výstaviště řeší město řadu let. V roce 2014 se vyvázalo z dlouhodobé a podle některých názorů nevýhodné nájemní smlouvy se společností Incheba. Některé další akce ale bude tato firma na Výstavišti pořádat do roku 2018. Areál je ve špatném stavu.

Velké škody napáchala povodeň v roce 2002. Obnova si vyžádá zhruba dvě miliardy korun. Některé budovy, třeba kruhové divadlo Spirála, budou zbourány. Naopak hokejová hala zůstane zachována.

Výstaviště u Stromovky vzniklo v roce 1891 při příležitosti Jubilejní zemské výstavy.

http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/prazsti-pamatkari-daji-cervenou-provizorni-hale-na-vystavisti-20161226.html

Rychlé krychle architekta PETRA STOLÍNA

Téma: Česká komora architektů

28.12.2016 Dům a bydlení Strana 4 Na návštěvě
ZDENĚK SMÍŠEK

Konec roku měl architekt Petr Stolín ve znamení získání hlavní ceny udělené mezinárodní komisí České ceny architektů 2016. Převzal ji za dvě stavby, které si nechal postavit na vlastním pozemku nad Libercem - v jedné bydlí, v druhé má ateliér. Jmenují se ZEN Houses.

Někomu se originální stavba může jevit jako strohá a jen mírně vylepšená stavební buňka. Jiní oceňují levnost a rychlost výstavby, praktičnost a samozřejmě i osobitost prostoru, který lze zařadit jako útulný domov, kancelář, ale třeba i školní zařízení. Variabilnost „stavebnice“ postavené jen na síti betonových pilířů, bez základové desky, je její další předností.

„Chtěli jsme doplnit nabídku typových domů o něco univerzálního a dostupného,“ uvádí pan architekt. „Přišel jsem sem ze Svitav, kvůli komunisty zakázanému studiu gymnázia jsem se peripetemií dostal na stavební průmyslovku v Liberci. Pak jsem se přesunul zpět do rodiště a nastoupil na Fakultu architektury VUT v Brně, ale práce architekta mne zase zavedla opět do Liberce.“

Tento projekt vykristalizoval z názoru, že je třeba navrhnout dům - obecně - pro normální lidi v ceně bytu v paneláku, aby mohli bydlet v domě se zahradou. Třeba i menší (ani toto není velký pozemek). A také to je z panelů. I když dřevěných, které se běžně vyrábějí a staví se z nich typové domy, které ne každému musí vyhovovat. Vymysleli jsme tedy sérii malých domů, které mohou nabídnout i něco jiného. Pohledově i dispozičně, obojí by mělo jít ruku v ruce. Panelový systém dřevostaveb je rychlý a variabilní a říká si i o opakovanou výstavbu, jediné tehdy dosáhnete úspory nákladů,“ popisuje záměr architekt Stolín.

EXPERIMENT NA VLASTNÍ PŮDĚ

Vnější půdorysné rozměry kvádrů vysokého pět metrů jsou 3m a 12,5 m. Vnitřní šíře je přesně 2,58 m. Přesto vnitřní prostor ani tak úzce nepůsobí. Hlavně díky velkým oknům a otevřenému podlaží. Standardně vyrobené skleněné plochy nemají klasické rámy a jsou jednoduchými kotvami upevněné rovnou do panelů (další zlevnění stavby).

„Rozměry domu jsou dány právě velikostí vyráběných panelů. Není problém ze sestavy udělat dům s atriem, čtvercový nebo přidat - podle počtu dětí - další část. Nebo i ubrat. S kolegyní Alenou Mičkovou (spoluautorkou nejen tohoto - v prvním ročníku soutěže pořádané Českou komorou architektů oceněného - projektu. Pozn. aut.) se mimo jiné soustředíme i na takovéto stavby z krychliček, máme rádi hranaté věci, je to velmi praktické a ekonomické. Podle toho jsme zvolili i název druhé kanceláře CubeLove,“ usmívá se náš průvodce dvěma prostory.

Jeden interiér je bílý. V něm se soustředí na práci, rozptylování jen výhledem na okolní stromy. Bytová část je uvnitř vymalována překvapivě komplet do černé. „Tmavá barva vytváří úplně jinou atmosféru, uklidňuje. Bílá je inspirativnější pro práci a architekti jsou vlastně pořád hlavou v práci. O architektuře se musí neustále diskutovat, konfrontovat, pochybovat... Oddělit toto od chvíle volna v soukromí nebývá snadné.“

Zeleň mám samozřejmě také rád, proto ty velké průhledy, ale jejich hlavní důvod je optická neukončenost prostoru a také, že pro naši práci (nepracujeme jen na počítačích) potřebujeme světlo. Je to tu vzdušnější, lehčí a průhledy ven jsou pro nás důležité. Jejich velikost jednoduše určuje násobek konstrukčních panelů. Jakmile je vynecháte, vznikne místo na okno široké dva a půl metru.

Když jsem si tento pozemek pořídil pro vlastní bydlení, ani jsem netušil, že na sobě experimentálně vyzkouším tento druh stavby. Bydlím tu spokojeně už dva roky.“

FINANČNĚ ÚSPORNÉ BYDLENÍ

Topí se tu snadno pořiditelnými přímotopy a v soukromé části hlavně křbovými kamny. Tepelné vlastnosti panelů navíc chrání obvodový plášť z laminátových desek upevněných na dřevěných latkách. V zimě vytvořená vzduchová mezera zabraňuje ochlazování fasády, v létě laminát stíní a panel se neprohřívá.

„Jsme tady na horách a tímto jednoduchým a přirozeným způsobem stavbu částečně tepelně chráníme. Úspora nákladů na bydlení tedy není v tom, že jde o silnými izolacemi dokonale zateplený pasivní dům vybavený drahými přístroji. Úspora je v tom, že je to malé, skromné. Nemuseli jsme sem vozit hromady různých materiálů.“

Petra Stolína při přebírání ceny potěšilo, že komise přesně a trefně pojmenovala i to, o co autorům šlo a co tím chtěli říci. „To nám udělalo radost. I když někoho asi překvapilo, že soutěž nevyhrála veřejná stavba, jako třeba kulturní dům a ještě nejlépe v Praze.“

NABÍDNUTÁ MOŽNOST

„Odhaliли jsme, že architektura nemusí být vůbec drahá a přitom má kvalitu. Nepotřebuji tu koupelnové studio, kuchyňskou linku za tři sta tisíc, žádné okno za osmdesát tisíc, ale za patnáct... Vždyť je to jen sklo!“ A pan architekt ještě připomíná: „Je spousta lidí, kteří chtějí bydlet hned a třeba na zahradě po babičce. Bez dluhů a stresujících hypoték. Můžete žít skromně. Nemusíte mít skříně nepotřebného oblečení. Než jsem se sem nastěhoval, také jsem se musel zbavit mnoha věcí. Musí se v tom umět žít a chápu, že to každý neumí, anebo nechce. Jen to nabízím jako možnost.“

„TENTO PROJEKT VYKRYSALIZOVAL Z NÁZORU, ŽE JE TŘEBA VYMYSLIT NĚJAKÝ DŮM - OBECNĚ - PRO NORMÁLNÍ LIDI V CENĚ BYTU V PANELÁKU, ABY MOHLI BYDLET V DOMĚ SE ZAHRADOU.“
„ARCHITEKTURA SE MUSÍ DISKUTOVAT, KONFRONTOVAT... ODDĚLIT TO OD CHVIL VOLNA V SOUKROMÍ NEBÝVÁ SNADNÉ.“

Rejnoka má u řeky nahradit plovárna

Téma: Česká komora architektů

28.12.2016 Pražský deník Strana 3 Praha / O čem se mluví

BENEDIKT LEDERER

Místo zvažované koncertní haly by na holešovickém koncertě měla vzniknout plovárna. Město se možná vrátí i k dřívějším návrhům proměny Štvanice, které tři roky leží ladem.

Údiv a odpor architektů vyvolal nápad magistrátního radního pro kulturu Jana Wolf.

Ten nedávno navrhl postavit koncertní halu od Jana Kaplického přezdívanou rejnok na pražské Štvanici.

Odborníkům nejvíce vadí, že by se návrh původně pro České Budějovice měl přenést do metropole. Zároveň se jim nezdá ani lokalita holešovického ostrova.

Podle Prahy 7 a náměstkyně primátorky pro územní rozvoj Petry Kolínské by měla Štvanice zůstat místem plným zeleně vhodným pro sport a relaxaci.

Proto by mělo na Štvanici vzniknout koupaliště. Plovárna tam už existovala v minulosti, vzala ji však velká voda v roce 2002. „Obnova koupaliště na Štvanici by byla vhodná, zvláště když tam bude vést lávka. Velmi teplá léta ukazují, že v centru města je velmi málo míst, kde se člověk může osvěžit,“ uvedla Kolínská.

Kdy by mělo koupaliště vzniknout, zatím není jasné. Už v létě by však podle Kolínské mohly být na ostrov umístěny rozstříkovače vody, které by sloužily k osvěžení v parných dnech.

V průběhu roku se také objevily plány vybudovat přírodní koupaliště v areálu holešovického výstaviště.

Náměstkyně v tom nevidí problém, místo pro vodní radovánky může být na obou místech Prahy 7 a nebudou si konkurovat.

OBŘÍ PROMĚNA ČEKÁ NA PROVEDENÍ

Plovárna by však nemusela být jedinou proměnou, které by se Štvanice mohla dočkat. Před čtyřmi lety byla vyhlášena architektonická soutěž, z níž vzešel vítězný návrh. Studio RKAW za něj dostalo 600 tisíc korun. Další dva ateliéry, které se umístily za ním, pak každý po 400 tisících korunách. Od té doby však město nepodniklo další kroky k úpravě Štvanice. „Myslím, že bychom se k výsledku měli vrátit a začít ho naplňovat,“ řekla Kolínská. Takový krok podporuje i vedení Prahy 7.

„Porota se jednomyslně shodla na doporučení hlavnímu městu realizovat nejvýše oceněný soutěžní návrh. S tímto závěrem souhlasí také Praha 7, která dlouhodobě usiluje o rozvoj přírodně-rekreačního potenciálu ostrova,“ uvedl mluvčí městské části Martin Vokuš.

Jak velké změny však Štvanici čekají, není zatím jisté. Kolínská už dříve Pražskému deníku prozradila, že původní návrh by měl projít revizí. Celkem by totiž přeměna ostrova podle vítězné mohla vyjít na zhruba 400 milionů korun.

Autoři studie kupříkladu navrhovali, aby se z holešovického ostrova stal park připomínající spíše oboru s tím, že by zmizely kurty okolo tenisového stadionu. Jedna z variant návrhu pak nahrazuje i tuto sportovní arénu.

Architektonická soutěž na novou podobu Štvanice byla vyhlášena v roce 2012 poté, co vedení metropole nechalo strhnout historický zimní stadion. Kvůli velkým nákladům na uskutečnění projektu se ale celá věc za celou dobu nikam neposunula. Novinkou by tak měla být lávka spojující přes ostrov Karlín a Holešovice, jejíž podoba má vzejít z architektonické soutěže, jež bude vyhlášena v lednu.

Odborníky zaujaly dvě unikátní stavby

Téma: Česká komora architektů

29.12.2016 Právo Strana 12 Jižní Morava - Vysočina

Jan Trojan

Archeopark Pavlov na Břeclavsku z ateliéru Radko Květa a také Pavilon Základní školy v Líbeznicích ve Středočeském kraji z ateliéru Projekt Architekti. Tyto dvě unikátní stavby jsou mezi dalšími nominovanými na území České republiky do prestižní mezinárodní soutěže Mies van der Rohe Award 2017.

Na dvou uvedených stavbách se totiž absolutně shodli v nezávislém hodnocení odborníci České komory architektů a také programový ředitel festivalu reSITE Osamu Okamura s teoretickou architektury a šéfredaktorkou vydavatelství Zlatý řez Janou Tichou. (Festival reSITE je zaměřen na zlepšení veřejných prostor ve městech.)

„Obě stavby vznikly z veřejných prostředků, které by měly být vždy příkladem zájmu státu a samospráv o kvalitní architekturu,“ sdělila Právu Zuzana Hošková, mluvčí České komory architektů. Bienále soutěžní přehlídky realizovaných staveb pořádá Evropská unie a Nadace Miese van der Roheho v Barceloně od roku 1988. Cílem soutěže je vyzdvihnout přínos evropských architektů, sledovat, jak uplatňují nové koncepty a technologie v praxi, a porovnat kvalitu architektury v jednotlivých evropských státech. Ze stovek nominací mezinárodní odborná porota následně vybere užší okruh děl – zhruba čtyřicítka nejlepších staveb, které budou představeny v katalogu a na výstavě. Dokončeny byly v letech 2015 a 2016. Z tohoto počtu porota vybírá finalisty soutěže. V samotném finále pak určí jednu stavbu, která získá Cenu Evropské unie za současnou architekturu – Mies van der Rohe Award, a jednu stavbu, které udělí Zvláštní cenu pro začínající architekty. Výsledky by měly být známy v květnu 2017.

Archeopark Pavlov ve svahu nad Dolní novomlýnskou nádrží je soubor ze země vystupujících asymetrických bílých věží. Podobají se skalám na přilehlých svazích Pálavy. Celý výstavní prostor je skryt v terénní vlně. Prohlédnete si tam jedinečné paleolitické sídliště z doby lovců mamutů. Cítíte se jako v jeskyni, jedinečnou architekturu doplňuje velmi kvalitní expozice.

Nominován do soutěže Mies van der Rohe Award 2017 je mj. i vítěz České ceny za architekturu 2016 Zen-Houses v Liberci od architekta Petra Stolína, také Stezka v oblacích v Dolní Moravě architekta Zdeňka Fránka nebo Vstupní budova areálu Punkevních jeskyní v Moravském krasu z ateliéru Burian-Křivinka. Tady již ale není shoda dvou odborníků a jednoho subjektu.

Průkopníka letectví Jana Kašpara už připomíná v Pardubicích socha

Téma: Česká komora architektů

28.12.2016 ct24.cz Strana 0 Regiony

bemr

V Pardubicích na třídě Míru stojí nově socha aviatika a místního rodáka Jana Kašpara. Je situována v místě, kde se v roce 1883 v dnes již neexistujícím hotelu Veselka narodil. Bronzová postava držící vrtuli bude městu slavnostně předána v lednu.

Socha stojí v západní části třídy Míru přímo na chodníku a hledí k Zelené bráně. Před sebou má do dlažby zabudovanou zhruba šest metrů dlouhou časovou osu s významnými milníky aviatikova života.

„K téhle soše mám osobní vztah. Můj otec byl letecký inženýr, vojenský letec, takže mám vztah k létání i ke Kašparovi,“ uvedl autor díla František Bálek. Původně měla být socha odhalena až v březnu k 90. výročí Kašparova úmrtí.

Pro pořízení sochy zhruba za dva miliony korun se zastupitelé Pardubic rozhodli letos v březnu. Aviatik je zobrazen v mírně nadživotní velikosti asi dvou metrů, vrtule ho ještě o půl metru převyšuje. Kvůli podobnosti s jinou sochou se ale objevilo nařčení z plagiátorství.

Původně město v roce 2013 vypsal architektonickou soutěž, v níž zvítězil 37 metrů vysoký sloup s větrným rukávem navržený Petrem Pinkasem, Bálkova socha tehdy skončila druhá. Instalace sloupu by však byla komplikovaná a dílo by se prodražilo.

Jan Kašpar započal éru české aviatiky, když 16. dubna 1910 vzletl se svým letadlem Blériot. Tehdy vystoupal do výšky necelých 25 metrů a ve vzduchu se udržel jen několik minut – uletěl 2 km. Přesto je dodnes tento let považován za historicky první úspěšný pokus českého aviatika.

Historik Jiří Kotyk připomněl, že už předtím sice v českých zemích létal Francouz Gaubert nebo Němec Hieronymus, ale Kašpar byl skutečně prvním Čechem. Let proběhl v prostoru bývalého vojenského cvičiště na dnešní Dukle. Kašpar pro něj použil Blériot XI, který si dovezl z Francie, ačkoli už v té době měl vyvinuté své letadlo systému JK.

O rok později – 13. května 1911 – potom Jan Kašpar uskutečnil první dálkový přelet z Pardubic do Prahy.

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1996528-prukopnika-letectvi-jana-kaspara-uz-pripomina-v-pardubicich-socha>

Pětiletka architektury. Deset nejlepších staveb v Česku

Téma: Česká komora architektů

28.12.2016 reality.iDNES.cz Strana 0 Bydlení / Architektura/Design

MF DNES, Filip Grygera

Za pět let se i v malé zemi, jako je Česko, postaví docela dost kvalitní architektury. Česká republika už začíná být i v zahraničí známá spíše nadprůměrnou úrovní a pestrostí architektury rodinných domů. A výsledky České ceny za architekturu, o níž rozhodovala mezinárodní porota, to jen potvrzují.

Historicky první Českou cenu za architekturu získal dvojdům Zen-Houses Petra Stolína a Aleny Mičkové. Stavba se prosadila mezi téměř 500 přihlášenými projekty, které autoři dokončili v posledních pěti letech. Úspěch zaznamenalo i dalších sedm finalistů, stejně jako dva projekty, jež dostaly zvláštní ceny.

Zároveň z nich lze usoudit, že při posuzování kvality nehraje takovou roli známost jmen či staveb ani nákladnost projektu. Mezi osmi finalisty lze najít hned dvě velké realizace Josefa Pleskota, klášter Nový Dvůr s podílem světoznámého architekta Johna Pawsona nebo rekonstrukci a úpravy proslulé vily Tugendhat. Přesto je porazil nepříliš známý pár architektů z Liberce se skromným dvojděmem ze dřeva.

Vítězné Zen-Houses jsou dvě propojené lehké dřevostavby s fasádou ze sklolaminátu, které vznikly jako experiment z prefabrikovaných modulů. Porota v nich odhalila zábavný, provokující a unikátní prototyp alternativy k tradičnímu bydlení, který lze obměňovat a přizpůsobovat různým situacím. Ocenila jednoduchost stavby i prostotu zvolených materiálů a prolínání mezi soukromým a veřejným prostorem.

Česká cena za architekturu pořádaná Českou komorou architektů se nečlení na žádné kategorie. Osm finalistů však i tak tvoří pestrou směs. Jsou mezi nimi rekonstrukce, novostavby, krajinářská architektura i jejich kombinace. Historické, modernistické, minimalistické a industriální budovy. Velké i malé projekty ve městech i na venkově. Jen žádný není z Prahy, i když pražští architekti zde zastoupení jsou.

Zatímco ve většině jiných soutěžích se posuzují stavby z posledního roku, Česká komora architektů zvolila pětiletku. Dá se tím dosáhnout větší jistoty, že kvalita oceněných staveb je prověřená používáním.

Výsledky prvního ročníku nové ceny Komora vyhlásila v listopadu. A hned od počátku lze u ní cítit silnou podporu u lidí z oboru. Na rozdíl od zavedené Grand Prix architektů, k níž má řada odborníků averzi. Proto se dá předpokládat, že Česká cena převezme žezlo hlavního ocenění v oboru. Vítěz: Zen-Houses

Kde: Liberec

Autor: Petr Stolín, Alena Mičeková, Petr Stolín architekt

Popis: Zen-Houses, jež architekti sami využívají k bydlení i k práci, jsou dvě propojené lehké dřevostavby z prefabrikovaných modulů. Přestože jsou velmi malé, díky velkoformátovým oknům nepůsobí stísněně. Mezi sebou svírají atrium navazující na vzrostlý strom, plocha se dá využívat jako další chráněný obytný prostor. Tvar dvojdomu se lehce rozostřuje díky fasádě kryté sklolaminátem, konstrukce je tak částečně odhalená. Klášter Nový Dvůr

Kde: Toužim

Autoři: John Pawson, Jan Soukup; Atelier Soukup Opl Švehla

Popis: Nový Dvůr byl zemědělským hospodářstvím z 18. století. Do příchodu mnichů trapistů v roce 1999 bylo místo zdevastované. Architekti vyšli z historické osové kompozice původních staveb i alejí a také z cisterciácké tradice. Minimalistická architektura odráží prostý mnišský život. Prostory jsou tvarované tak, aby vytvářely hru světla a stínu. Světlo je základním vyjadřovacím prostředkem stavby. Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání

Kde: Vrchlabí

Autor: Petr Hájek; Petr Hájek Architekti

Popis: Základním konceptem je ekologický objekt, který slouží jako učební pomůcka k praktické ekologické výuce a zároveň příklad šetrného přístupu při využívání krajiny. Budova v podobě umělé krajiny je vestavěná do městského parku před správní budovou KRMAP. Jednotlivé sklonky a úhly mají svůj přírodní protějšek.

Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání. Budova v podobě umělé krajiny je vestavěná do městského parku před správní budovou KRMAP. Oblast Dolní Vítkovice

Kde: Ostrava-Vítkovice

Autoři: Josef Pleskot, Petr Sýkora, Vladimír Janata, Andrej Škripeň, Milan Šraml, Jiří Trčka, Zdeněk Rudolf, Miloš Linhart, Michaela Dyrťová-Košařová, Daniel Kříž, Jindřich Smetana, Jan Albrecht, Norbert Schmidt, AP Atelier Popis: Industriální areál se statutem Národní kulturní památky se v posledních letech proměnil v otevřené město, rozšířený o nové budovy, interiéry a nástavby. Z dílny AP atelieru jsou Multifunkční aula Gong, Vysoká pec č. 1 (Bolt tower), Velký svět techniky a Trojhalí. Rekonstrukce vily Tugendhat

Kde: Brno

Autoři: Marek Tichý, Milan Rak, Ivan Wahla, Tomáš Rusín, Petr Řehořka; Omnia projekt, Archteam, RAW

Popis: Světoznámá vila od Ludwiga Miese van der Rohe zapsaná na seznam UNESCO prošla náročným restaurováním. Tým architektů odstranil nepůvodní stavební zásahy a vrátil prvky, které chyběly, se snahou zachovat co nejvíce původních materiálů. Autoři renovovali omítky, podlahy i obklady, restaurovali a doplnili mobiliář, obnovili zasklení, snížili atiku, staticky zajistili terasu se schodištěm. Součástí úprav byla i obnova zahrady včetně suchých zídek. Zvláštní cena: přeměna zemědělských garáží na zázemí biotopu

Kde: Honětice

Autoři: Martin Prokš, Marek Prikryl; Prokš Prikryl architekti

Popis: Mimořádná cena ERA 21. Původní budova zemědělského družstva získala náplň, která přinesla do zdejší venkovské krajiny nové aktivity. Architekti ponechali železobetonový montovaný skelet a mezi sloupky umístili zázemí koupacího jezírka - občerstvení s jídelnou, půjčovnu sportovních potřeb a hygienické zázemí. Dekorativní vzhled uzavíratelné stavbě dali díky využití dřeva a lícových cihel.

Gahurův prospekt. Architekti ukázali, že i chodníky přes trávník mohou pozvednout městský prostor. Gahurův prospekt

Kde: Zlín

Autoři: Jitka Ressořová, Hana Maršíková, Jan Pavézka; element

Popis: Architekti ukázali, že i chodníky přes trávník mohou pozvednout městský prostor. Místo, na němž za socialismu stával pomník Klementa Gottwalda, jde dnes důstojným předprostorem kulturního a univerzitního centra. Architekti navázali na prvorepublikový koncept Františka Lydie Gahury, ale přizpůsobili ho dnešku.

Chodníky doplněné o pítka či signál wi-fi jsou zapuštěné mezi terénní vlny s trávničky, čímž jsou odstíněné pohledy na auta i hluk ze sousední křižovatky. Zvláštní cena: Jonášovic stodola

Kde: Bořislav

Autor: Filip Nosek; A2F

Popis: Mimořádná cena Velux. Ač nová dřevostavba, nemusí si dělat starosti, zda zapadne na místo. Je totiž schovaná uvnitř stodoly z 19. století. Přestože architekt zachoval původní zdi, v domě je dostatek denního světla díky střešním oknům v patře i širokým průhledům v přízemí. Ke konceptu domu v domě autor dospěl díky požadavku na zachování vzhledu stodoly a nárokům na úspornost. Vnitřní zateplení by bylo problém kvůli vlhkosti. Tři věže

Kde: Líbeznice

Autoři: Jakub Havlas, Jan Hájek, Pavel Joba; Atelier M1 architekti

Popis: Příklad obyčejného zateplování, které vylepšilo atmosféru obce. Architekti dostali za úkol rekonstrukci fasád dvou budov - radnice a domu služeb. A pustili se do toho i s urbanistickým přesahem. K věži radnice a historického kostela přidali třetí na domě služeb (věž s hodinami). Dvě původně chaoticky seskládané budovy získaly malebný vzhled, díky využití historických i současných prvků vhodných měřítek. Zámecké návrší

Kde: Litomyšl

Autoři: Josef Pleskot, Jiří Vlach, Andrej Škripeň, David Ambros, Marek Barták, Daniel Kříž; AP atelier

Popis: Součástí rozsáhlých úprav okolí zámku byla i rekonstrukce bývalého piaristického gymnázia a pozdějšího regionálního muzea, včetně jeho předprostoru. Muzeum získalo podobu odpovídající dnešním nárokům včetně bezbariérového řešení. Pojetí expozic se během rekonstrukce muselo změnit po nálezů zbytků středověkých zdí.

http://bydleni.idnes.cz/ceska-architektura-zajimave-stavby-d63-architektura.aspx?c=A161220_144123_architektura_web

Centrum Máj v prestižní soutěži

Téma: Česká komora architektů

30.12.2016 Mladá fronta DNES Strana 13 Jižní Čechy
(lim)

Komunitní centrum Máj v Českých Budějovicích nominovala Slovenská komora architektů na Evropskou cenu za současnou architekturu – Mies van der Rohe Award 2017. Českých nominací je celkem deset. Bienále soutěžní přehlídky realizovaných staveb pořádá Evropská unie a Nadace Miese van der Roheho v Barceloně od roku 1988. Výsledky prestižní ceny mají být známy v květnu.

KONCENTROVANÁ VÁŠEŇ

Téma: Česká komora architektů

30.12.2016 Pátek Lidových novin Strana 22 Rozhovor:
Alena Plavcová

Architekt MArtin rAjniš o domech, které by zboural, o architektu Karlu Hubáčkovi, který se nebál ani gestapa, a taky o Ježíškovi s nákupním vozíčkem.

Musím vás, drazí čtenáři, varovat: tento rozhovor je nekorektní, provokativní a vulgární. K tomu mě pan profesor Martin Rajniš zavázal: „Nic nepřikrášlujte, nezespisovňujte, nezeslušňujte. Takovej zkrátka jsem!“

Osobně autor pražského obchodního centra Nový Smíchov nebo poštovny na Sněžce vulgární není. Spíš „duše útlá v těle čilém“, jak se zpívá v naší hymně. Hlavně je však tento dvaasedmdesátiletý muž, připomínající postavou a dlouhými bílými vlasy skřítku hospodářička, svobodná bytost. Tak svobodná, že bylo občas docela obtížné přimět ho odpovídat na otázky. Studenti architektury ho museli milovat, protože jim o jejich

oboru vyprávěl punkovým jazykem. Měl povoleno deset sprostých slov za přednášku – a někdy zašel rektor a na dálku roztahoval prsty, jakože už jich bylo devět a měl by se mírnit.

Ve své Huti architektury poblíž Pražského hradu Martin Rajniš i bydlí. Jen přejde pár schůdků do vedlejší místnosti, kde má ovšem také izisku (neboli rýsovací prkno) a pracovní stůl, k tomu ale ještě sklápěcí postel na dřevoštěpkové desce: „Sklopím a spím. Kamarád tomu říká kun..lapka.“ Nenajdete tu žádný drahý designový kousek, nýbrž nejlevnější židličky z IKEA. „Kážu vodu, piju vodu,“ říká dnešní vyznavač jednoduchosti a skromnosti, který kdysi stavěl obchodní dům Máj či obří chrám konzumu Nový Smíchov. A vede mě na terasu, kde mu Praha opravdu leží u nohou. „Mám to tu všechno pod kontrolou. Tamhle jsem se narodil a tamhle třicet let žil,“ kreslí rukou ve vzduchu nad petřínskými stráněmi. „Jen jednou jsem se přestěhoval na Hanspaulku. Ale nebylo to vono.“ O svém dobrodružném životě teď Martin Rajniš, někdejší „sebestředný jedináček z lepší rodiny“, vydal pozoruhodnou knížku 25 tisíc dní vzpomínek.

* **Váš otec na vás prý zkoušel „polární výcvik“. Co si pod tím mám představit?**

Můj otec zřejmě jednoho dne dospěl k názoru, že ze mě génius nebude. Což ho velmi zklamalo. A tak si usmyslel, že ze mě bude aspoň polární cestovatel. A hned na tom začal pracovat. V mém pokoji otevřel okno, vzal krováky, velký hřebíky, a okenní křídla zatlouk v té otevřené poloze. Bylo to v zimě. Zavřel topení a to kolečko, kterým se ovládalo, zabavil. Sebral mi peřinku a pyžamko. Měl jsem jen kousavou vojenskou deku.

* **A vy jste neprotestoval?**

Ne. Já myslel, že to tak maj doma všechny děti! Já se totiž s jinýma dětma zase tak moc nebavil. Takže jsem netušil, že jsou děti, který se nemusej ve tři ráno půl hodiny rukama třít po celém těle, aby se trochu zahřály. No a tohle u nás doma vydrželo pět šest let. Ale nakonec jsem opravdu chodil v košili v desetistupňovém mraze. Rukavice jsem neznal. A o hodně později jsem na svých studentech vyhrál bednu whisky, protože jsem na Islandu obeplaval ledovec. Řvali: „Neblbni, dostaneš křeč, povezem tě domů v zinkový rakvi!“ Ale mně to nic nedělalo. A když mě kdysi přijali na architekturu, přeplaval jsem radostí Slapy na délku, což je asi 45 kilometrů. To nebylo tak studený.

* **Měl jste otce rád, když byl tak přísný?**

Jako dítě neskonale. Ale jako jinoch a muž středních let... zkrátka my se tak hádali, že je mi to doted strašně líto. Otec byl univerzálně nadaný elektroinženýr, ale věnoval se mezinárodnímu obchodu. Měl fotografickou paměť. Takže když jsem mu něco blekotavě tvrdil, řekl jen: „Je to v tom a tom slovníku na té a té stránce vpravo nahoře. Než něco řekneš, laskavě si to přečti.“ Já tenkrát myslel, že ho snad zabiju. Prý jste se doma taky vůbec nemazlili. Ne. Protože rodiče tvrdili, že to dělaj jen nižší třídy, že je to pod naši úroveň. Až časem jsem teda zjistil, že řada vysoce postavených lidí se normálně mazlí, což mě docela překvapilo. Já už ale zůstal celoživotně nevymazlený, nedomazlený. Plnej traumat. Říká se o vás, že si neberete servítky. Tak schválně, je v Praze budova, kterou byste bez rozmyšlení zboursal? To byste se divila. Protože to by nebyl jeden barák, ale celý čtvrtě! Docela rád bych se dožil doby, kdy spadnou paneláky. Tohle je ale pro mě otázka tak dramatická, že bych o tom radši ani nemluvil. V tom si už totiž nerozumím skoro s nikým. Paneláky... představte si půdorys koncentračního tábora Dachau a půdorys třeba sídliště Červený vrch. Najdete tolik podobností! Já nechci srovnávat nikoho s vězněm z Dachau, ale to stupidní uniformní triviální myšlení, který je základem panelákového konceptu, podle mě možná občas vede k stupiditě jeho obyvatel. Tam to úplně cejtíte. A já se s tím nemůžu, je mi líto, nemůžu, nemůžu (křičí) vyrovnat. Nemůžu s tím žít. Architektura je sociální síla – v panelácích se zkrátka odráží bývalý režim. Máte pravdu. O to je to tragičtější. Ona ale není taková hrůza, že se ty paneláky postavily. Daleko větší hrůza je, že si na ně lidi zvykli. A víte, že znám lidi, kteří si bydlení v paneláku pochvalují? Ano, někteří jsou dokonce rádi, že v něm bydlí. A to jsou lidi, kteří nám volí Zemana. To jsou lidi, kteří se dokážou smířit s Putinem. A podobným v Americe mluví z duše Donald Trump. Chcete říct, že člověka tolik ovlivňuje místo, kde bydlí? Kde vyrůstá? Samozřejmě. Dokonce by se dalo říct, že architektura je po anglicku almighty, všemocná. V architektuře žijeme od prvního nadechnutí do posledního vydechnutí. Není nic jiného, co nás provází tak důsledně, tak nenápadně a přitom tak silně. Pro mě je to jasné: bez krásný, přátelský, svobodný a přítulný architektury neexistuje spokojená a svobodná společnost. Dneska lze v architektuře vidět všechno: zemljanky, americké haciendy, zámečky s cimbuřím, rodinné domy připomínající benzinku... O čem ten stylový zmatek vypovídá? Za prvé o tom, že staví většinou nepoučení lidé. A taky že člověk tím gestem, že staví dům, chce dát najevo příliš mnoho věcí – místo aby byl skromnej, jednoduchej a věcněj. Protože když už do toho vrazí ty hrozný peníze, mělo by to přece být super hyper vyper úžasný. Zároveň je na těch barácích vidět, jak je dnešní společnost roztráštěná. Že vedle sebe žijí lidi, kteří netáhnou za jeden provaz. A taky je na tom vidět, že ty lidi v sobě mají spoustu neukojených ambicí, který jsou neukojený proto, že na to ukojení nemají. Ale oklikou se ten barák dá narafčit tak, aby to jako vypadalo, že na to mají. Jak

je na dnešních domech vidět „roztříštěná společnost“? Odjakživa bývala základem našeho světa komunita. Už jako opice jsme žili v tlupách. Tlupa se řídí spoustou nepsaných pravidel hry. Ta pravidla, to není žádný územní plán nebo něco podobného. Jsou hluboce vtisknutá do toho, jak člověk cítí ostatní lidi, jak moc nebo jak málo si jich váží. Jak fungují takové lehce tajemné věci o hierarchii v té komunitě. A to všechno se promítalo do vesnic – barokní vesnice je přímo čítanka vztahů. Chalupník, sedlák, největší sedlák, pan farář, pan učitel – jejich vztahy jsou čitelně vidět na jejich obydlí. Přitom ale všechny ty domy jsou si v zásadě podobný. Asi jako jsou si podobný stromy v lese. Dřív stavět bylo vlastně jednoduchý. Dneska je na každým novým baráku práce jak na kostele a většinou to dopadne blbě. Ne že by se nedělaly krásný baráky, ale je jich málo. Například takovej Renzo Piano a jeho Whitney Museum – to můžu jen okouzleně pozorovat. Ale když ta dáma, co už uměla, ta Zaha Hadid, šlehne do Prahy k Masarykovu nádraží takovou neskutečně píčoidní, prosím vás, určitě tam napište píčoidní srágoru, tak bych jí nejradši usek nejenom ruce, ale i nohy.

* Co se stalo, že už domy nevypadají jako stromy v lese?

Společenství lidí se vytratilo. Místo respektování pravidel hry je taková mechanická svoboda, že si vlastně každý může dělat, skoro co chce. Architektura teď prožívá zvláštní mezidobí. A čeká na okamžik – teď budete určitě spokojená –, až to ženský zase vezmou do ruky a pošlou ty debilní chlapy do prdele, i s těma jejich pitomejma vynálezama. Protože ona sice většina vynálezů vypadá ze začátku úžasně, ale pak vedou k zoufalým koncům – ať už jsou to auta, kompy, nebo mobilní telefony. Možná že jsme dokonce na začátku likvidace lidského mozku. Když si totiž do mozku strkáte to strašné množství letmých informací, informací skoro o ničem, které nemají žádný citový podklad, zaručeně si dřív nebo později rozbouráte to nejpodstatnější – totiž ulpívavý myšlení. Protože jen ulpívavý myšlení, které máte v hlavě, ne na internetu, můžete použít k tvorbě. Máte v hlavě statisíce představ a vzorů, ve 3D, a mozek si s nima hraje, tak jemně a přirozeně, jako když Mozart skládal hudbu, jak to líčí Forman v Amadeovi.

* Když jste zmínil barokní vesnici – profese architekta tenkrát ale přece neexistovala. Možná nám to dneska vlastně architekti kazí. Vymyslí podivnou stavbu, jen aby se o ní hodně mluvilo, zatímco my toužíme po domečku, jaký jsme kreslili už v dětství, se sedlovou střechou.

Lidi ale dnes o stavění vědí strašně málo. A naučit se vnímat, kdy je dobrý udělat sedlovou střechu a kdy raději plochou, trvá dlouho, mně to trvalo tak čtyřicet let. Bylo mimochodem pár důvodů, proč se dělala střecha sedlová. Například se tam strkalo seno – proto ten trojúhelníkovéj tvar. Zároveň to v zimě hřálo, dokonce vonělo. A na to přišla krytina, po které stékala voda. Ale když například stavíte na vrcholu Sněžky, jako jsme s Patrikem Hoffmanem projektovali poštovnu, zjistíte, že když pořádně fouká vítr, voda tam teče nahoru. Tak k čemu by vám tam, do háje, byla šikmá střecha?

* To se takhle rozčilujete pořád?

Ale ne. Já žiju vlastně ve strašně příjemným čase. Zbylo mi ještě dostatek energie, abych moh pracovat. A stává se mi, což je dost úžasný, že jako na lusknutí prstů se mi ty představy začnou samy formovat. A když se potkáte s někým podobně naladěným, jako je třeba Leoš Válka z Doxu (ředitel pražské galerie) nebo kluci, s kterými dělám v byru, najednou cejtíte, že to jde skoro samo.

* Chodíte se dívat na domy, které jste postavil, nebo už vás nezajímají?

Nechodím. To je, jako byste kontrolovala děti, který maj po maturitě. Ať si už dělaj, co chtěj. Ať se nahejbaj, vohejbaj, ať šukaj – já jim do toho kafrat nebudu. A taky nestuduju žádný časopisy o architektuře. Většinu praktikujících architektů mám rád, jako lidi jsou bezvadný, ale že by se mi zrovna líbily jejich baráky, to teda ne.

* Měl jste rád Karla Hubáčka, který vám kdysi šéfoval v libereckém SIAL, autora slavného vysílače a hotelu na Ještědu?

Jak je asi zřejmé i z mé knížky, já jsem komplikovanej jedináček. A abych já obdivoval nějakého chlápka, to už, panečku, musí bejt. Ale když Karel Hubáček přestal být mým šéfem a stal se mým přítelem, čehož jsem si strašně vážil, teprve pak mi došly jeho neuvěřitelný kvality. Protože to nebylo tak, že by centrum jeho osobnosti byla architektura. Centrum jeho osobnosti byly jeho báječný lidský vlastnosti. A dominovala odvaha – což je v týhle zemi hodně vzácný zboží. Jednou, když jsem Karla vez v začínajícím podzimu z Německa do Prahy, mi celou cestu povídal o tom, jak byl za války totálně nasazený v Německu v solnejch dolech, který byly součástí koncentráku. A když hákoval už o hodně víc, než byl smluvenej rok, přivázali se s

kamarádem pod nákladní vlak, dojeli tak až do Magdeburku, kde šli na gestapo a dokonalou němčinou přednesli stížnost, že německá říše neplní svoje závazky. Pozor, píše se rok 1944! Ten gestapák byl tak překvapenější, že řekl jen: „Jawohl. Jestli chce Říše fungovat tisíc let, musí plnit smlouvy.“ A jel s nimi zpátky a zařídil, že během pár dní všechny Čechy propustili. „Ale tihle dva vlastně utekli,“ řekl šéf koncentráku. „Ty si tu nechám.“ – „Samozřejmě.“ A tak ti dva stateční kluci zůstali jako jediní z celé skupiny dál v Německu. A víte, co se stalo? Vlak, kterým jela ta česká skupina domů, rozbombardovali americký hloubkaři. Hubáček přežil. I když měl pak celý život rozežrané nohy z těch solných dolů.

*** Hubáček prý tvrdil, že peníze lidi kazí...**

Ano. A v tomhle si úžasně rozuměl s jiným skvělým architektem, s Mirkem Masákem, oba měli podle mě přehnaně levičácký názory. Kouknou, já jsem se narodil z obou stran v bohatý rodině a nemůžu předstírat, že by mi nedostatek peněz nebo chudoba připadaly jako nějaká pozitivní věc. Taky když chtěl Karel pořádně honorář, řekl: „Hele, Martine, ty to smluvíš líp než já. Běž tam ty.“ A já se vrátil a povídám: „Karle, to nebude třicet tisíc, jak navrhovali, ale zhruba sedmdesátkrát víc.“ Jenže on se rozčlilil: „Ale to je zločin, takhle jsem si to nepředstavoval. Tak to ne, já si to půjdu radši vyjednat sám.“ A fakt šel a dělal to nakonec za těch původních třicet tisíc. Ale já ho i kvůli tomu obdivoval.

*** Když jste stavěl Nový Smíchov, musely tou stavbou protéct miliardy. Neměl jste z té odpovědnosti bezesné noci?**

Bezesné noci? Co blázníte! Přece když mám pořádnou duchnu, taky nemám bezesné noci, že je v ní hodně peří. Někdo by se kácel před desítkama milionů, desítkama miliard. Nakonec zjistíte, že to je úplně normální. Protože na penězích a bohatství není ani nic moc špatného, ale ani nic moc dobrého.

*** Jak vy to máte s penězi, máte je rád?**

Tak k mé knížce jsem si dovilil přidat apendix Jak zbohatnout. A po americku si dovolím říct, že se mi to částečně, do jisté míry, povedlo. Ale pravda je, že city, lásky, nenávisti, zkrátka vztahy mezi lidma, ovlivňují můj život daleko víc než peníze. Architektura je plná silných pocitů. A že si můžu v řeznictví kupovat místo buřty svičkovou – to mě bude těšit pár týdnů. A pak si stejně koupím buřty, protože já mám rád buřtguláš. A ten se ze svičkovy dělá blbě.

*** Když porovnáme Nový Smíchov s primitivními stavbami z klacků nebo s rozhlednami, které děláte dnes, jako by to stavěli dva různí Rajnišové. Co způsobilo tak razantní zlom?**

V knížce píšu, že to způsobila rostlina paja brava, která roste v Bolívii. Ale ta rostlina, to je vlastně jen symbol. Je to taková nenápadná rostlinka, roste strašně dlouho, je strašně skromná. Nemá fantastický květy, nevoní to. A přesto se mi stala předobrazem podstaty architektury: skromná, levná, přizpůsobivá – a přitom neskonale krásná. Reaguje na vítr, na světlo, na vlhkost, je to vlastně koncentrovaná zpráva o krajině, kde roste. Já byl úplně ohromenější, když jsem ji na Altiplanu spatřil. A říkal jsem si: „Tak ty hledáš všude možně a ono to leží tady před tebou. Dělej to jako paja brava, dělej to jednoduchý.“ Ale trvalo mi pětatřicet let, než jsem na to přišel.

*** To ale nebyl jediný zlom vašeho života. Kdysi jste taky spáchal profesionální sebevraždu, když jste opustil skvěle fungující architektonickou kancelář a vydal se na cesty po světě. Proč?**

Protože jsem si uvědomil, že jsem obětoval příliš mnoho času života různým ekonomickým jednáním, staráním se o desítky milionů honorářů a miliard nákladů. Ale že mezitím se mi můj sen o cestách vzdaluje. Tak jsem řekl: „A jedu. A hned.“ Celkem pět let jsem byl na cestách. Vrátil jste se šťastnější? Na cestách jsem byl nejšťastnější. A ty cesty mi převrátily život naruby. Uvědomil jsem si totiž, že jsem byl příliš v zajetí takových těch banálních představ, jako že pan architekt musí prostě dělat svou kancelář, a čím je ta kancelář větší a staví větší baráky za větší investice, tím je to lepší. Prdlajs! Najednou jsem pochopil, že s malým baráčkem můžu zažít daleko větší štěstí než s nějakým super shopping mallem. Tak jsem začal dělat malý baráčky, zase od nuly, a hlídal si, aby moje kancelář moc nenabobtnala. To je jako s koněm. Když vám moc ztloustne, už se na něm nedá pořádně sedět.

*** Co na vaše cestování říkala rodina?**

Moje rodina... si zkrátka našla jiné směry. Najednou jsem byl sám, bez ženy. Děti jsem měl stejně vyžehněny... Takže teď jsem takovej osamělej tlustej olýsalý kůň běžící po pláních světa.

*** Jednou jste řekli, že architektura je vaše nejoblíbenější milenka. Jindy zase, že „úvahy o struktuře města se podobají situaci, kdy si chlap vybírá ženskou“. Copak má architektura něco společného se sexem?**

Samozřejmě. Protože architektura, to je koncentrovaná vášeň. Do té věci, na kterou děláte, se musíte zamilovat – a to zamilování by mělo vydržet stovky let. Nic rozumnějšího pro přirovnání než ženskou jsem nenašel. My žijeme v přírodě a příroda se nám líbí. Komu se nelíbila, byl smutný, míň se rozmnožoval a vymřel. My ostatní máme potěšení z pohledu na přírodu. A lepší přírodní kousek, než je ženská, nenajdete. Ten design nemá chybu.

*** Dílo ďáblovo?**

Dílo ďáblovo? Já jsem zenovej buddhista, o ďáblech nevím nic. Ať se s ďáblem vyrovnají křesťani, kterých je mi, upřímně řečeno, dost líto. S těmi jejich hříchy! Před Ježíškem utíkám na poušť. Ježíšek s nákupním vozečkem je – teda nechci se nikoho dotknout – ubohá bytost. Být ukřižovanéj proto, aby se daly koupit hezčí pralinky, mně přijde strašný. A ty pralinky naházet na Ježíška a to celý zabalit do růžovýho papíru s rolničkami je úplně stupidní představa.

*** Když jste přednášel studentům o architektuře, prý jste tvrdil, že jediná možnost, jak učit architekturu, je cestovat.**

Je to tak. A kdyby bylo po mém, vyučování architektury by se odehrávalo na lodích, v pouštích, v nebezpečnějších situacích. Protože jedinec kdo má odvahu a taky dokáže tvrdě hákovat, může dělat architekturu. Spřáhl jsem se s Jakubem Ciglerem, on vzal auto, já auto, naložili jsme žrádlo a domluvili si, kde můžeme zadarmo spát. Půlka těch studentů nikdy nebyla venku, pozor, píše se rok '90. A vyrazili jsme. A víte, z čeho měli tenkrát největší prdel? Když jsme poprvé vyrazili do Berlína, na Checkpoint Charlie, v Muzeu disentu, visely fotky disidentů. A mezi nimi moje fotka s rozbitou držkou, co nafotil 17. listopadu Pavel Štecha. Visel jsem tam mezi Sacharovem a Vaškem Havlem. Pavel Štecha byl velkej mág fotografie. Taky jsem se mu snažil pomoci, když mu našli rakovinu. Navrhnul jsem mu vejminěk, baráček. Žil v něm posledních pět let, i když mu předpovídali pět měsíců života. Možná mu ten baráček prodloužil život. To bych byl rád.

*** Máte ještě nějaký nesplněný sen?**

To je přímo naivní otázka. Nesplněnějších snů mám daleko víc než splněných. Já nic neuzavírám, jsem pořád ještě na startu, maximálně kousek za ním. Pro mě představa penze je něco naprosto hnusného, vymyšleného nějakýma Prušákama. Protože penze většinou člověka zlikviduje, vezme mu silný pocity, upadne do zakyslé nemohoucnosti. Já mám rád měkký plánování. A to je právě strašlivý na penzi, že máte do koruny spočítaný, co dostanete a kdy to dostanete. Stát se k nám chová velkopanský. Za chvíli nám bude nějaký úředník s dlouhým bidlem utírat prdel.

*** Vám asi nehrozí, že byste už jen seděl u televize...**

Ale já mám televizi. A musím si k ní sednout, když chci, aby mi to v hlavě přestalo šrotovat. Protože jedinec filmy o lásce můj mozek donutí, aby dal chvíli pokoj. Vy si televizi zastavujete mozek? Já si televizi zastavuju mozek a větrám hlavu. Dokonce by se dalo říct: čím naivnější film, tím jsem spokojenější. Protože probůh, já mám problémů tolik, že nepotřebuju něco jako Prolomit vlny. Spider-Man mě dokonale uspokojí. Nebo Titanic – to pláču. Dokonce se občas uvolním tak, že usnu.

*** Co máte dneska ze světa nejradši?**

Zvířata, poušť, oceán. Ledovce, nebeský tělesa, kvantová teorie, černý díry... A volný kreslení. Když člověk jede po šmíráku japonským perem s keramickým hrotem, je to rozkoš rozkoší.

*** Připadáte si u toho jako Stvořitel?**

Nedokážu posoudit, jak si připadá Stvořitel, ale já si v tu chvíli připadám skvěle. Ten pocit je... no představte si, že je noc. Sedíte pod šikmým oknem a venku se snáší vločky sněhu, nefouká, ty vločky zvolna

roztávají, dělají na okně tichý potůčky. Máte před sebou papír, na kterej uděláte čáru. A najednou se vás zmocní ten pocit, že až k ní po následující půltisíciletí budou chodit lidi, ale za ni už chodit nemůžou, protože tam bude zeď. No ano... máte v rukou lidský osudy, tvoříte nové vesmír. Ale musíte ho nadat vlastnostmi, které svět normálně má: krásou, tvary plnými emocí.

A lepší přírodní kousek, než je ženská, nenajdete. Ten design nemá chybu. Ježíšek s nákupním vozečkem je ubohá bytost. Být ukřižovanéj proto, aby se daly koupit hezčí pralinky, mně přijde strašný. Martin rajniš (72) Architekt a urbanista, spoluzakladatel České komory architektů. Vystudoval ČVUT a postgraduál na AVU. V 70. letech pracoval v ateliéru SIAL, vedeném Karlem Hubáčkem. S J. Eislerem a M. Masákem postavili pražský obchodní dům Máj. Byl spoluautorem pavilonu na Expu '86 ve Vancouveru. Založil mj. D. A. Studio (1986), jehož největším dílem byla stavba Nového Smíchova. Zhruba od roku 2002 staví převážně z přírodních materiálů (poštovna na Sněžce). Vedl a realizoval projekty nejen v České republice, ale i v Kanadě, Německu, Japonsku nebo USA. Působil jako profesor na VŠUP v Praze (1990–1997) a na TU v Liberci. Má řadu ocenění, jako jediný Čech získal Globální cenu za trvale udržitelnou architekturu (Paříž 2014). Dnes vede ateliér Huť architektury. Je kapitánem námořní plavby a kromě Antarktidy navštívil všechny kontinenty. Byl dvakrát ženatý, vlastní děti nemá.

Roman Koucký: Naše společnost je nemocná

Téma: Česká komora architektů
29.12.2016 euro.cz Strana 0 Praha
Hana Bořiková

Málokdo asi prožil tak bouřlivé poslední dva měsíce jako architekt a urbanista, který se pokouší dát Praze nový územní plán.

Ještě před pár týdny nebyl Roman Koucký mezi laickou veřejností známý. Potom radní hlavního města Prahy odvolali uznávaného a oblíbeného ředitele Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR) Petra Hlaváčka s odůvodněním, že odmítal odvolat tvůrce Metropolitního plánu, se kterým měla Strana zelených konflikty. A Roman Koucký se rázem dostal na přední stránky novin. On a jeho tým totiž dali na protest výpověď a kancelář Metropolitního plánu osiřela. Na dokončení veledůležitého dokumentu, který určí, co se kde může v Praze stavět, neměl kdo pracovat a politici sklízeli za svůj nepromyšlený krok kritiku a posměch od opozice, i odborné veřejnosti.

Situace se stala ještě neúnosnější, když výběrové řízení na Kouckého post vyhrál Roman Koucký, který se do něho přihlásil, politici jej ale váhali jmenovat. Nový ředitel IPR Ondřej Boháč vrátil Kouckému jeho staré místo a on se vrací zpět k rozdělané práci. Web Euro.cz si s Kouckým povídal o tom, jak bude nový územní plán Prahy vypadat, o městě, i o něm samotném.

Nevstoupíš dvakrát do stejné řeky. Vy ano. Bude stejná?

Já doufám, že bude jiná. Ta, ze které jsme vystoupili, byla anomální. Postupně krize narůstala a stalo se něco, co vyžadovalo zásadní reakci. Já věřím, že došlo k jisté katarzi. Musí dojít k očištění, aby vše bylo zase alespoň trochu normální. Když je práce deformovaná jedním směrem prosazovaným minoritní skupinou, která zastupuje ani ne dvě procenta společnosti, nemůže to být v pořádku. Územní plánování vyžaduje vyvážený přístup.

Kdybych měla hledat nějaké pozitivum na událostech posledních týdnů, tak snad to, že radnice poprvé vlastně řekla, že Metropolitní plán chce a potřebuje. To mi do té doby chybělo.

Já myslím, že „radnice“ to zatím ještě tak úplně jasně neřekla, ale vnímám jisté pozitivní náznaky. Vnímám, že si společnost jako celek začíná uvědomovat, že destrukce a vyvolávání strachu z budoucnosti k cíli nevede. Také začíná být zřejmé, že na tom Praha není nejlépe a bude se muset začít starat sama o sebe, což dosud moc nedělala – spala na vavřínech minulosti.

Ale je to celkem pochopitelné. Ve fragmentované společnosti 21. století málokdo hledí do daleké budoucnosti. Všichni mají krátkodobé plány, spíše reagují na to, co se právě děje a sledují osobní cíle. Jenže plánování

města vyžaduje obecně dlouhodobý přístup. Je nutné přemýšlet v kontextu toho, že se některé aspekty života nemění ze dne na den, přestože technologie, naše komunikace i život obecně se neustále zrychlují.

Vím, že je to bolestivé. Město jako fenomén, největší kulturní dědictví, které máme a které je tu tisíce let, prostě nedrží krok s okamžitým technologickým vývojem. Hardware města se mění pomaleji, pracuje s mnohem větší setrvačností a vyznačuje se poměrně dobrou odolností vůči (mo)mentálním výkyvům.

Vy sám jste ale říkal, že politici neuvažují v dlouhodobém horizontu. Vašimi partnery jsou ovšem ti, kteří žijí z podstaty současnosti. Uvědomujete si to?

Ano, uvědomuji a rozumím tomu. Proto jsou mechanismy vzniku plánu nastavené tak, že se o plánu dle zákona diskutuje. Plán je u nás (bohužel) věcí státní správy. Ale v přípravě plánu je několik dílčích kroků, které schvaluje samospráva. Plán také samospráva „v přenesené působnosti vydává“. Vše je nastaveno tak, že jednotlivé schvalovací postupy jsou od sebe tak vzdálené, že je většinou i u malých měst schvaluje vždy jiné zastupitelstvo. Tím je samovolně nastavena určitá kontrola výstřelků a alespoň elementární záruka vyváženosti a objektivity. Stavební zákon má mnoho chyb, ale tohle je nastaveno obecně správně. Proces je několikastupňový a v každém stupni do něj mohou politici, ale i veřejnost, vstoupit. Je zřejmé, že v Praze o Metropolitním plánu budou rozhodovat minimálně tři po sobě jdoucí zastupitelstva.

Náš stavební zákon ale dává veřejnosti, nebo chceme-li aktivistům, právo mluvit téměř do všeho a pořád.

Ano, tyto síly mají v prostředí našeho stavebního zákona naprosto nebývalou moc a jsou nepostižitelní, nenesou žádnou odpovědnost – nikde jinde na světě, tomu tak není. A bude dlouho trvat, než se to změní. Nejdřív si musí společnost uvědomit, že ji to poškozuje a že zájmy jednotlivců a velmi malých skupin jdou proti zájmům celé společnosti, že rozhodně nejsou veřejným zájmem. Stačí se podívat, jaké důsledky bude mít současná téměř plošná „blokace“ výstavby bytových domů v Praze – zvýšení cen bytů a nájmu pocítí časem každý.

Myslím, že už si začínají i politici uvědomovat, že neumíme kvůli nefunkčnímu stavebnímu zákonu postavit silnici, ale investoři nám utíkají už i na Slovensko, kde je prostředí stabilnější a předvídatelnější...

Od revoluce jsme si přáli, aby se o architektuře mluvilo a stejně tak, aby se mluvilo o tom, jak je plánování, které jsme zdědili ze socialismu, nevyhovující, přesto se nám ho nepodařilo za 25 let změnit. Teď se o tom sice mluví, ale máme obecně krátkou paměť a tak se paradoxně, v mylné naději, utíkáme k tomu direktivnímu řízení zpátky. Vše chceme kontrolovat a brzdit. Všechno nové je automaticky špatné... Když ale studujete opravdu dobře historii Prahy, Karel IV. postavil za 25 let celé Nové město, největší „nové“ město v celé tehdejší Evropě, a jaké měl oproti nám k dispozici technologie? Byla to iniciace, ze které žijeme dodnes a kterou už nejsme schopni napodobit.

Asi se tolik neptal veřejnosti...

Myslím, že to není tak úplně pravda. Je dobré podívat se do zakládacích listin Nového města pražského. Ano, skutečně to bylo jinak postavené, ale nebyl to žádný nepřipravený diktát, který by nebral ohledy na obyvatele města. Věděl, že nemůže naštvat „staroměstské“, takže například řekl, že Nové město bude spadat pod správu Většího (dnes Starého) města a nebude mít vlastní radnici. Ta vznikla až následně, když novoměstští zbohatlí, jelikož všechny nové „průmyslové“ stavby byly umísťovány v rámci Nového města. Nové město si následně vyvzdorovalo vlastní radnici. To je typicky český příběh... Dnes má Praha 57 radnic a je v podstatě neovladatelná. V minulém století vznikla Velká Praha. My bychom dnes měli usilovat o to, aby vznikla poměrně hustá Malá Praha a řídnější (Velký) Metropolitní region. Ale to je na delší vyprávění.

Říkal jste, že je malý zázrak, že Praha s tak malou hustotou obyvatel funguje. Už si lidé zvykli na myšlenku zahušťování města?

Praha má ve svém skutečně zastavěném území – bez plochy letiště a bez velkých parků – pouhých 52 obyvatel na hektar. Jak může ale Praha s tak nízkou hustotou fungovat, když ti, kdo se zabývají správou a ekonomikou města tvrdí, že pod 100 obyvatel na hektar, nemůže efektivně fungovat veřejná doprava, nemůže se svítit na ulicích, fungovat svoz odpadu? Srovnatelná města mají téměř dvojnásobnou hustotu než Praha.

Velké téma bude také to, co s tisícovkou hektarů uvnitř města, kde je v podstatě stavební uzávěra. Metropolitní plán je neřeší. Jejich uvolnění je ale vlastně předpokladem pro to, aby nebyl takový tlak stavět na okraji, kde je hustota obyvatel násobně nižší než v centru, což vyvolává pro město náklady...

Není pravda, že je Metropolitní plán neřeší, naopak jednoznačně na těchto územích definuje takzvané parametry, které jsou závazné a jsou podkladem pro zpracování podrobnějších dokumentací. Metropolitní plán byl od začátku koncipován jako dvouúrovňový. Koncept územního plánu z roku 2009 nevyužil možnost udělat pro Prahu dvouúrovňový plán a také proto byl zrušen. Byl to jeden z důvodů, proč jsme se snažili prosadit jiný způsob plánování. Myslím, že je to jedna z nejdůležitějších myšlenek Metropolitního plánu.

Celkem asi devadesát procent území Prahy je stabilizováno a není důvod v něm dělat nějaké zásadnější změny, kromě těch, které přináší běžný život. V deseti procentech území jsou velké problémy, ale také velký potenciál. Ono to vypadá, že je tam 17 let stavební uzávěra, ale ta území se už předtím nevyužívala desítky let. Svým způsobem jsou to mezery – nedefinovaná území, my jsme je mnohde nazvali městskými džunglemi, nejde jen o bývalá nádraží. Cílem bylo vyhledat tato území a navrhnout, zdali se mají stát městem nebo parkem a když, tak jakým městem a jakým parkem. Když bude schválena tato základní koncepce, pojďme se bavit jak dál. Město nebude mít investice na to, aby všechny tyto plochy okamžitě zastavělo nebo kultivovalo. Byly by to obrovské investice, řádově stovky miliard... Kde bychom je vzali. Nikdo neví, jak rychle je možné postupovat. To bude záležet na politické situaci doma, ale i ve světě.

To je tedy první krok – vy jste ta území definovali, ale co dál? Budou se na ně dělat územní studie?

Ano, měli bychom být připraveni. Budou vznikat podrobnější plány – druhá úroveň územního plánu. Tak, jak to předpokládá stavební zákon a Metropolitní plán postavený jako systém.

Kdo by je měl dělat?

Obecně, nejlepší architekti. Je možné i pořádání soutěží, i když nejsem přesvědčen, že je to jediný způsob, jak získat správný návrh uspořádání. Ale když si to společnost přeje a architekti tak rádi dávají svou práci zadarmo v soutěžích, tak proč ne. Já osobně bych si přál, aby soutěže na klíčové části Prahy byly vyzvané, aby architekti dostali zapláceno. Měli by to dělat kanceláře s určitou zkušeností.

Tady bude těžká úloha města, protože ty pozemky nejsou jeho...

To je úplně jedno, to je jen technický problém. Plány musí „vydat“ zastupitelstvo. Plán je vždy v režii města, jen to město musí být sebevědomé a mít základní vizi!

No dobrá, ale čekat do roku 2021, kdy by mohl být schválený Metropolitní plán, je zase na dlouhé lokte. Bez těch území se ale asi nepohneme dál...

Ano, proto Metropolitní plán říká, za jakých podmínek lze, především menší investice, do území umístit ihned. Musíme začít v podstatě hned, ale v tom je právě ten problém. Město chce něco jiného, než městská část, většina obyvatel nechce, aby se stavělo v jejich sousedství, stavební zákon říká, že podrobnější plány musí vznikat v souladu s nadřazenou dokumentací – tou je dnes platný plán... Situace je zcela nejasná. Ale ještě musím upřesnit, že neříkám, že se na okraji města nemá vůbec stavět. Dostávat další energii do periferních oblastí je potřeba.

Asi je jasné, že prioritu mají Žižkov, Bubny, Rohanský ostrov, Smíchov...

Žižkov je na okraji. Centrálněji položené jsou samozřejmě Bubny, Rohan, Libeň. Smíchov je víceméně nastartovaný, dříve nebo později se zde podaří zrealizovat příjemnou městskou čtvrť, asi jako v Karlíně. Zřejmě není náhodou, že dosud došlo k oživení právě těchto dvou částí Prahy. Byla to nejstarší předměstí, proto jsou dnes nejdříve hotová. Ve vývoji města nejsou náhody. Každá struktura města musí mít určitou odžitou dobu, aby mohla sama sebe transformovat. Nesmí to být nové.

Všimněte si, že transformace sídlišť nefunguje, můžete je jen doplňovat. Kdežto 150 let starou čtvrť, která už nemá za úkol být průmyslovým předměstím, můžete transformovat. Na rozdíl od nich se ale u sídlišť dosud nezměnila jejich základní monofunkce. Proto existuje také hodně rozšířený omyl, že můžeme udělat ze sídliště město. Nemůžeme. Sídlíště vždy zůstane určitou jinou (modernistickou) strukturou města, která se bude chovat

jinak, nebude městem s klasickým uspořádáním, to ale neznamená, že je to špatně. Je to jen jiná kvalita a musíme se jí naučit číst.

Vraťme se ještě k těm velkým celkům uvnitř města...

Ano, asi bychom měli začít diskutovat o budoucí podobě celého města. Musíme ale mít nad čím diskutovat – potřebujeme ten návrh. Důležitá je struktura veřejných prostranství – ulic, náměstí a parků. Ale pojďte počítat. Kdybychom vyhlásili soutěže, je tu zhruba 15 velkých důležitých území, a když na každé vyzveme alespoň tři kvalitní kanceláře... existuje v republice 45 kancelářích schopných takové práce? Je možné zadat úkol někomu ze zahraničí, kdo vůbec nechápe náš legislativní zmatek?

Takže opravdu nezbyvá čekat minimálně do roku 2021, kdy možná bude schválen Metropolitní plán?

Já jsem přesvědčen, že to tak být nemusí, ale bude potřeba zahájit nějaká politická jednání. Je nutné zásadní rozhodnutí Zastupitelstva hlavního města Prahy. Zastupitelstvo musí rozhodnout o pořizování „Územních plánů vymezených částí Prahy“, což podle stavebního zákona může, ale musí si na ministerstvu pro místní rozvoj vyjednat nějaký „generální pardon“, že je nebude dělat v souladu se stávající dožijící a chybnou dokumentací, ale v souladu s budoucí dokumentací, v souladu s vizí města zítřka. To je politický úkol, jinak se nepohneme dál. Já to navrhuji v harmonogramu na březen, duben. Uvidíme, jak se podaří práce nastartovat.

Proč jste dal nejdřív výpověď a pak se přihlásil do výběrového řízení na funkci, ze které jste dal výpověď?

Moje výpověď, a nejen moje, byla reakcí na extrémní krizi. Ale není mým zvykem odcházet od nedodělané práce. A jiná cesta zpět, než přes výběrové řízení, nevedla, nebylo možné dohodnout podmínky potřebné pro dokončení plánu. A přiznávám, také jsem chtěl vědět, kdo bude stát proti mně, zda bude v tom porovnání lepší a v čem. Jaký bude mít program, jaké zkušenosti, jaký tým.

Tak teď víte, že jste nejlepší...

Ne, tak to není, teď pouze víme, že komise, která byla složená z odpovědných lidí, velmi dobře obeznámených se skutečností, rozhodla, že dodělaní návrhu Metropolitního plánu a zahájení jeho demokratického projednávání bude nejjednodušší a nejrychlejší s původním autorským týmem. Jsem rád, že někdo opět ocenil obecné hodnoty. Nic víc. A ještě jsem osobně rád, že se podařilo většinu týmu přemluvit zpět, i když to nebylo jednoduché, protože záruky nejsou zatím zcela zjevné. Ale doufejme, že ten nový rok bude opravdu „NOVÝ“...

<http://www.euro.cz/praha/roman-koucky-nase-spolocnost-je-nemocna-1322259>

Komise vybrala nový domov pro Slovanskou epopej. U magistrály na Těšnově

Téma: Česká komora architektů
2.1.2017 praha.iDNES.cz **Strana 0** **Praha / Praha - zprávy**
ČTK, MF DNES, Roman Šafhauser

Nová výstavní síň pro Slovanskou epopej by mohla vzniknout v místě někdejšího železničního nádraží v Praze na Těšnově. Lokalitu vybrala magistrátní komise a primátorka Adriana Krnáčová s umístěním souhlasí. Konečné slovo budou mít radní.

„Komise nám doporučila jako nejvhodnější místo Těšnov a já s tím souhlasím,“ uvedla primátorka. Vybudování výstavních prostor podle ní lokalitu zkultivuje a oživí. „Pokud by nový domov Slovanské epopeje byl právě v místech, kde dříve stávala budova těšnovského nádraží, přispělo by to navíc i k humanizaci Severojižní magistrály,“ doplnila.

Odborníci Praze doporučili vypsát architektonickou soutěž. Náklady ani termín výstavby nejsou známy. Jako jednu z podmínek vedení města stanovilo to, že musí jít o stavbu nových výstavních prostor. Rekonstrukce některé třeba historické budovy by byla podle studie Institutu plánování a rozvoje (IPR) zdlouhavá a finančně nákladnější.

Kromě parku na Těšnově zvažovala komise umístění na Letné, Vítkově, Výstavišti, na Vyšehradě a v místě někdejších Eliščiných lázních na konci Revoluční ulice.

Cyklus pláten zachycujících slovanskou mytologii je zařazen na seznam národních kulturních památek. Plátina podle malířova odkazu patří Praze. Přáním autora ale bylo, aby město pro epopej vybudovalo samostatný výstavní pavilon. Dosud se tak nestalo. V roce 2012 se dvacítká pláten za velké mediální pozornosti přestěhovala ze zámku v Moravském Krumlově do Prahy. Ve Veletržním paláci byla k vidění od poloviny roku 2012 do konce loňského roku. Vidělo ji přes 380.000 návštěvníků.

Nyní dílo čeká v únoru transport, ministerstvo kultury povolilo cestu do Japonska. Plánuje se i cesta pláten do Číny, která by za půjčení měla zaplatit 2,7 milionu korun. Asijské turné má řadu kritiků, odborníci se obávají se poškození pláten. Z cest by se měla vrátit v roce 2018.

http://praha.idnes.cz/vystavni-sin-pro-slovanskou-epopej-dba-/praha-zpravy.aspx?c=A170102_172935_praha-zpravy_rsr

Říčany u Prahy chystají výstavbu komunitního centra

Téma: Česká komora architektů
2.1.2017 prazsky.denik.cz Strana 0 Z regionu
ČTK

Říčany u Prahy /FOTOGALERIE/ - Město Říčany u Prahy postaví na místě bývalého kina komunitní centrum. Do architektonické soutěže se přihlásilo deset návrhů, z nichž odborná porota vybrala tři a udělila jednu odměnu. Nejlépe ohodnotila návrh Jana Pačky a Igora Šimona z ateliéru Igloo Architekti. O vítězi ale zatím není rozhodnuto, autoři budou ještě vyzváni k podání cenové nabídky za zpracování dokumentace. Kritériem pro výběr vítězného návrhu bude jak umístění v soutěži, tak cena za projektovou dokumentaci, sdělila v pondělí mluvčí města Kateřina Lauerová.

"Centrum má vzniknout na místě bývalého kina na Komenského náměstí, které je ve špatném stavu. Promítat se tam přestalo zhruba před deseti lety. Bylo na uvážení soutěžících, zda budovu částečně využijí, nebo navrhnou její demolici.

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonického návrhu komunitního centra včetně úpravy venkovních ploch na pozemku. Na stavbu chce město čerpat dotace například z Integrovaného regionálního operačního programu a také z Operačního programu životního prostředí.

Součástí objektu bude i kavárna

„Lidé a radnice dlouho hledali, jak využít budovu bývalého kina. Ujala se myšlenka vybudovat v centru města zázemí, které by využívaly říčanské zájmové spolky či organizace poskytující sociální služby, například seniorům, mládeži či handicapovaným lidem," uvedl starosta Vladimír Kořen (Klidné město).

Organizace budou sdílet místnosti, kde budou mít své pracovní zázemí. Pro skupinové aktivity, jako jsou třeba semináře, cvičení nebo představení dětí ze školky, budou určeny větší multifunkční místnosti a k dispozici bude i velký sál. Součástí bezbariérového objektu bude také kavárna, v podzemí vzniknou parkovací místa.

Čtěte také: Říčany u Prahy investují 20 milionů korun do nových chodníků"

<http://prazsky.denik.cz/z-regionu/ricany-u-prahy-chystaji-vystavbu-komunitniho-centra-20170102.html>

Konec nevkusu. Města i kraj zvažují architekta

Téma: Česká komora architektů
2.1.2017 Mladá fronta DNES Strana 14 Kraj Moravskoslezský
Josef Gabzdyl

V Moravskoslezském kraji se ujala výzva České komory architektů na vytvoření postů regionálních odborníků, kteří by pomáhali s architektonickým řešením staveb a územním rozvojem. Krajský úřad o zřízení pozice uvažuje, stejně tak i některá města.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ Nevkus, kýčovitost a stavební roztříštěnost. To vše chce na stavbách v regionech co nejvíce omezit Česká komora architektů. Považuje proto za prospěšné, aby kraje měly vlastní architektky. A obdobně co nejvíce měst.

„Politická reprezentace by měla mít pro své rozhodování nějaké odborné koncepční stanovisko. Zdravotní problémy lidé konzultují s kvalifikovaným odborníkem, a to lékařem. Uchování zdravého města či kraje vyžaduje totéž. Je rovněž zapotřebí je preventivně chránit před nevhodnými nebo devastujícími vlivy a zásahy,“ uvedl předseda komory Ivan Plicka.

Stavovská organizace předpokládá, že krajský architekt ohlídá celkový rozvoj regionu nebo poradí při rozdělení některých dotací. Spoluvytvářel by krajské zásady územního rozvoje a kontroloval jejich dodržování. Případně pomohl menším obcím, jež na architektky nemají peníze.

Výzvou se na krajském úřadu už zabývají. „Ale ještě není úplně shoda v tom, jestli by krajský architekt byl interním zaměstnancem jako třeba městský architekt v Ostravě, nebo jen externě nasmlouvaný, se kterým bychom spolupracovali,“ upozornil 1. náměstek hejtmána Lukáš Curylo (KDU-ČSL).

Připomněl, že kraj také dohlíží na správnost městských a obecních územních plánů. „Krajský architekt by mohl být nápovědou a odborným garantem, aby malé obce měly územní plány v pořádku,“ nastínil Curylo možnou pracovní náplň krajského architekta. Odhadl, že rozhodnuto bude někdy v první polovině roku.

Žádný z regionů dosud svého architekta nemá

Úřad také hodlá o této novince diskutovat v Asociaci krajů. Dosud totiž žádný region svého architekta nemá. „Bylo by dobře, aby tento člověk měl partnery i v jiných regionech, mohli bychom také společně vyřešit kompetence krajských architektů,“ řekl Curylo.

Vlastního architekta má už více než stovka měst v republice, v regionu to jsou například Frýdek-Místek nebo Kopřivnice. A zvažují ho také v Krnově. „Koncepte zavedení postu městského architekta se připravuje a bude předložena radě města k projednání v příštích měsících. Služeb architekta by pak mohlo město začít využívat už v průběhu letošního roku. Jeho úkolem bude podílet se na přípravách architektonických studií a soutěží, spolupracovat na projektech města, prezentovat návrhy orgánům města a veřejnosti a měl by mít také pravidelné konzultační hodiny pro veřejnost,“ přiblížila mluvčí Krnova Dita Círová.

Uchazeč musí splňovat nejen kvalifikační předpoklady, ale komise také posoudí jeho dosavadní návrhy a stavby. „Rovněž bude muset předložit svou vizi urbanistického a architektonického rozvoje města Krnova,“ doplnila Círová. Ročně by takový architekt přišel město na základě smlouvy o konzultační a poradenské činnosti na přibližně tři sta tisíc korun.

Starostka Velké Polomi na Opavsku a krajská předsedkyně Starostů a nezávislých (STAN) Ludmila Bubeníková upozornila, že obce jsou samostatné jednotky a rády si lidí, se kterými spolupracují, vybírají samy. Regionálního architekta však považuje za užitečného pro malé obce, jež na takové služby nemají dost prostředků. Proto podle ní bude nutné, aby architekta opravdu platil krajský úřad. „A skuteční odborníci nejsou levní. Každopádně se musí taková funkce doladit do detailů,“ dodala s tím, že krajský architekt by neměl s podobou obecních staveb jen radit, ale i navrhnout konkrétní architektonické řešení.

„Zdravotní problémy lidé konzultují s odborníkem. Uchování zdravého města či kraje vyžaduje totéž.“ Ivan Plicka, Česká komora architektů

„Krajský architekt by mohl být nápovědou a odborným garantem, aby obce měly územní plány v pořádku.“ Lukáš Curylo, náměstek hejtmána

Nová vstupní budova do Punkevních jeskyní může získat prestižní mezinárodní cenu

Téma: Česká komora architektů
1.1.2017 denik.cz Strana 0 Cestování
Redakce

Blanensko – Minimalistická. Tak se dá označit nynější podoba vstupní budovy do areálu Punkevních jeskyní v Moravském krasu. Stavba, jejímž autorem je brněnská architektonická kancelář Burian-Křivinka, je teď navržena na prestižní mezinárodní cenu Mies van der Rohe Award 2017.

"

Objekt do soutěže nominoval česko-japonský architekt Osamu Okamura. „Vnímavě navržené informační místo pro návštěvníky známých jeskyní v srdci přírodní rezervace Moravský kras. Přírodní materiál a organický projev sloupů budovy zvýrazňují bezešvé spojení přírody a architektury," řekl o projektu.

Současná vstupní budova do nejznámějších jeskyní v Moravském krasu nahradila technicky i prostorově nevyhovující objekt ze čtyřicátých let minulého století. Nová stavba zahrnuje vstupní halu a informační centrum pro návštěvníky, provozní a technické zázemí zaměstnanců, přístaviště výletních loděk i úpravu venkovních prostor.

Cílem prestižní soutěže Mies van der Rohe Award je vyzdvihnout přínos evropských architektů a sledovat, jak se uplatňují v praxi. Letos je nominovaných deset českých staveb postavených v posledních dvou letech. Navrhli je odborníci a Česká komora architektů.

<http://www.denik.cz/cestovani/nova-vstupni-budova-do-punkevnich-jeskyni-muze-ziskat-prestizni-mezinarodni-cenu-20161230.html>

Bez územního plánu? Praze i Brnu tikají hodiny

Téma: Česká komora architektů
1.1.2017 euro.cz Strana 0 Zprávy
Hana Boříková

Praha a Brno patrně nestihnou nové územní plány do roku 2020. Platnost těch starých ale skončí.

Praha Karla IV. – velkolepé staveniště Evropy. Tak zní motto výstavy k 700. výročí narození panovníka, otevřené minulý týden v Muzeu hlavního města Prahy. Do muzea by měli jít povinně na exkurzi všichni pražští radní, zastupitelé a starostové. Třeba by se nakazili atmosférou středověkého města a vizionářskou politikou krále, z jehož urbanistických počínů žije Praha dodnes.

Když Karel IV. budoval Nové Město pražské a přidělil někomu pozemek, do dvou tří let musel být zastavěn, jinak mu ho zase vzal. Mělo to řád. A město rozhodně nerostlo tak nahodile a neefektivně jako v posledních dekádách.

Kdyby chtěla Praha pořádat podobnou expozici o současnosti, mohla by představit vizi města, které stabilizovaným lokalitám přináší klid a směřuje rozvoj do území brownfieldů místo zabírání dalších polí na okraji. Vizi metropole, kde se rigidně nenařizuje každý metr výstavby a přitom umožňuje stavět tak, aby nebyl narušen charakter lokalit. Zároveň má poprvé jasnou představu, kde a jak stavět do výšky. Kdyby měl ovšem návštěvník dostat poctivou informaci, na konci výstavy by musel být panel s červeným vykřičníkem: Pozor, je to jen vize a má namále!

Řeč je o Metropolitním plánu – novém územním plánu města.

Líp už bylo

Na to je teď ostatně ta správná chvíle. Poptávka po nových bytech poháněná rostoucí ekonomikou a extrémně nízkými úroky hypotečních úvěrů začíná předhánět nabídku, ceny novostaveb nabraly dvouciferný růst, starší byty jim sekundují, logicky rostou i nájmy. A do budoucna to nebude lepší. Jestliže se v Praze jen letos prodá více než šest tisícovek nových bytů a ročně se jich povolí sotva tisícovka (v říjnu vydaly stavební úřady po celé Praze jen 13 stavebních povolení), něco tady nehraje.

Když teď začínají využívat pražské „bytové nouze“ developpeři k tomu, aby veřejnosti srozumitelně vysvětlili vysoce odborné problémy a především ukázali prstem na krátkozraké politiky, dělají to celkem právem. Paradoxně oni stojí o to, aby Praha měla nový územní plán, více než vedení radnice. Vedle obstrukčního povolovacího procesu – v Praze trvá příprava rezidenčního projektu pět až osm let –, který předepisuje stavební zákon, jsou právě přežití územní plány měst tím, co rozvoj, a tedy možnost stavět byty umrtvuje.

Praha má 17 let starý územní plán, denverský městský designér Mark Johnson jej nazval mapou hanby. Plán prošel tisícovkami více či méně koncepčních změn, velmi často motivovaných osobním prospěchem politiků z éry Pavla Béma, a v podstatě uvalil stavební uzávěru na obří plochy v centru města o velikosti 950 hektarů.

Metropole nestíhají

Není to ale jen pražská bolest. Průměrná cena prodaného bytu v Brně oproti loňsku vyskočila o 400 tisíc na 3,4 milionu korun. „Hlavním problémem je brněnský územní plán, který novou výstavbu silně omezuje. Územní plán z roku 1994 již vyčerpал většinu vhodných ploch pro výstavbu,“ upozorňuje Asociace brněnských architektů a stavitelů. Důsledkem je odliv především mladých obyvatel za hranice města.

„V Brně by bylo potřeba více stavět. Jenže míst, kde by to šlo, mnoho není,“ souhlasí nový městský architekt Michal Sedláček. Jeho kancelář vypracovala harmonogram, podle něhož chce při vytváření nového plánu postupovat. Má tři scénáře. Ten optimistický předpokládá dokončení v roce 2022, pesimistický v roce 2026 a realistický je někdy mezi nimi. Vzhledem k tomu, že není ani jasné, kde by mělo stát v moravské metropoli hlavní nádraží, má před sebou úkol nelehký.

Praha je na tom o něco lépe. Metropolitní plán, na kterém se už čtyři roky pracuje, by mohl jít do veřejného projednání na podzim příštího roku. Pokud ovšem politici už nebudou předvádět trapné divadlo posledních týdnů, kdy odvolali uznávaného a oblíbeného ředitele Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR) Petra Hlaváčka, protože odmítl odvolat jednoho uznávaného a neoblíbeného architekta, který stvořil Metropolitní plán. Načež se politikařením vyčerpaná Kancelář metropolitního plánu úplně rozpadla.

I pokud se ale práce opět rozjedou, je dost pravděpodobné, že Praha nový územní plán dřív než za pět let mít nebude. A to je problém. Platnost toho současného totiž skončí s posledním dnem roku 2020. Tak praví stavební zákon.

Nadějte nám dalších deset let

Nikdo nedokáže přesně říci, co bude znamenat, když se dvě největší česká města ocitnou za tři roky bez územních plánů. Jisté je, že by to paralýzu ještě umocnilo a stavební úřady by patrně přestaly rozhodovat úplně. „Případná absence platného územního plánu bude mít zásadní dopad na probíhající územní řízení,“ uvádí ministerstvo pro místní rozvoj. Přesto nepodpoří poslanecký pozměňovací návrh právě projednávané novely stavebního zákona, aby byla platnost současných územních plánů prodloužena do roku 2030.

„I termín roku 2020 je již výsledkem několikatého prodlužování. Domníváme se, že 14 let je dostatečně dlouhá doba na pořízení územního plánu i velkých měst, jakými jsou Praha nebo Brno,“ říká Vilém Frček z ministerstva pro místní rozvoj. Problém podle něho mají kromě Prahy a Brna jen tři další města, a to Nepomuk, Odry a Náměšť nad Oslavou.

Otázkou je, zda si zákonodárci dovolí nechat v tom Prahu a Brno vykoupat. Dalších deset let je ale přece jen trochu velký pardon. „Nepředpokládám, že by prošel takto vzdálený termín, ale dejme tomu rok 2025 by mohl být průchozí. Pokud to sněmovnou neprojde, vznikne patrně přechodné ustanovení, které nechá plán v platnosti, ale neumožní v něm provádět žádné změny. To by Prahu motivovalo k rychlému dokončení, protože stávající plán vyžaduje změny neustále,“ soudí Petr Hlaváček, bývalý šéf pražského IPR.

Praha snad ani těch deset let nakonec potřebovat nebude. „To, co se děje v Praze, vypadá jako katastrofa. Ale ono není – územní plán má totiž konečně pozornost, která mu náleží, a politici si začínají uvědomit jeho moc a potenciál. Debata sice postrádá důstojnost, bolí to, ale konečně se řízlo do rány,“ soudí Jan Jehlík, vedoucí ústavu urbanismu Fakulty architektury ČVUT.

Územní plán je podle něj zkrátka jediný matrix, ve kterém se dají řešit v souvislostech všechny oblasti života města od zeleně přes dopravu, technickou infrastrukturu po školství, finance... Je tedy nejvyšší čas na další sérii.

<http://www.euro.cz/praha/bez-uzemniho-planu-praze-i-brnu-tikaji-hodiny-1320915>